

SMERNICE IZ RESOLUCIJ E O LETOŠNJEM GOSPODARSKEM RAZVOJU PRIMORSKEGA OKRAJA

PROIZVODNOST IN POTROŠNJA

- Z DOBRO MATERIALNO STIMULACIJO JE TREBA USTVARJATI DOBRE POGOJE ZA VEČJO PROIZVODNJO, VIŠJO PRODUKTIVNOST IN ŠE IZDATNEJŠI IZVOZ — NADALJE UTRJEVATI IN RAZVIJATI ORGANIZACIJO EKONOMSKIH ENOT IN NEPOSREDNO UPRAVLJANJE PROIZVAJALCEV — INVESTICIJSKA POLITIKA NAJ ZAGOTAVLJA POSPEŠENO NARAŠČANJE PROIZVODNJE IN PRODUKTIVNOSTI TER KREPI ŽIVLJENJSKO RAVEN — KOMUNE NAJ POSVETIJO POSEBNO SKRB RAZVOJU DRUŽBENEGA STANDARDA IN DRUŽBENE NIH SLUŽBE — EKONOMIČNO TROŠENJE SREDSTEV NAJ ZAGOTOVI DOBRO IZPOLNJEVANJE VSEH GOSPODARSKIH IN DRUŽBENIH NALOG

V prejšnji številki »Slovenskega Jadrana« smo objavili v izpisku nekatere poglobljene smernice, ki jih obsega resolucija o letošnjem gospodarskem razvoju primorskega okraja. Iz resolucije, ki sta jo sprejela okrajna zborna na seji 7. marca, prinašamo zdaj še nekatere nadaljnje smernice. Med drugim se te smernice nanašajo na naslednje važne probleme: zaposlenost in produktivnost dela, osebne dohodke in osebno potrošnjo, družbeni standard in družbene službe, investicijsko politiko, zunanje-trgovinsko blagovno menjavo ter uporabo sredstev okrajnih skladov.

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST DELA

Nadaljnje naraščanje produktivnosti dela je tako rekoč glavni pogoj za hiter gospodarski razvoj, za uspešno uveljavljanje gospodarskih organizacij v mednarodni menjavi in pa za dvig realnih osebnih dohodkov. Ob predvidenem povečanju proizvodnje, ki naj bi v celoti znašala okoli 14%, in ob večji zaposlitvi, bi se produktivnost dela (merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega) lahko povečala za okoli 9%.

Ker pa je materialna stimulacija delovnih organizacij in proizvodnje sploh pogoj za večjo proizvodnjo, produktivnost in izvoz, je treba odpraviti slabosti v sistemu delitve dohodka, uvajati spodbudnejše oblike nagrajevanja in izpopolnjevati sistem delitve po delu. Hkrati pa je treba nadalje razvijati in utrjevati organizacijo ekonomskih enot ter neposredno upravljanje proizvajalcev, kar naj se vsekakor izraža tudi v samih statutih delovnih organizacij. Izvajanja teh nalog naj se predvsem odločno lotijo organi samoupravljanja ter strokovne službe v posameznih delovnih organizacijah. Politični, upravni in oblastveni organi ter gospodarska zbornica pa naj vse to skrbno spremljajo ter nudijo svojo politično in strokovno pomoč.

Hkrati z uvajanjem sodobne tehnike in tehnologije, novih tehničnih dosežkov, z razvijanjem kooperacije in specializacije ter avtomatizacije pa je treba razvijati tudi raziskovalno delo ter ga povezovati s proizvodnjo. Ob graditvi raznih gospodarskih objektov je treba bolj kot doslej skrbeti za usposobljene kadre in za graditev objektov družbenega standarda, kar bi pripomoglo k hitrejši aktivizaciji proizvodnih zmogljivosti ter k dvigu delovne storilnosti. Dosedanje izkušnje zlasti v kmetijstvu, gostinstvu in turizmu kažejo, da je velik del težav in neuspehov na teh področjih posledica prav te neskladnosti.

Z načrtno politiko zaposlovanja nove delovne sile bo produktivnost dela naraščala. V družbenem sektorju naj bi letos zaposlitev porasla za približno 3%, in sicer v gospodarstvu za okoli 4%, v negospodarskih dejavnostih pa za 1%. S predvidenim razvojem gospodarstva naj bi se nova delovna sila zaposlila predvsem v kmetijstvu, trgovini, gostinstvu, obrti in komunalni. V teh panogah

bi še nadalje izboljševale in dopolnjevale sedanja merila za delitev čistega in, osebnega dohodka. Pri tem pa naj dosledno uveljavljajo in izvajajo načelo o skladnosti med naraščanjem osebnih dohodkov in povečano produktivnostjo ter z rezultati boljšega gospodarjenja.

DRUŽBENI STANDARD IN DRUŽBENE SLUŽBE

V splošnem gospodarskem razvoju pa je tudi treba podpirati razvoj vseh tistih dejavnosti, ki krepijo in vplivajo na družbeni standard in družbene službe. Komune naj skupno z ostalimi nosilci družbenega in gospodarskega razvoja skrbijo za pravilno usmerjanje sredstev, da bi tako v kar največji meri pospeševale tiste dejavnosti, ki prinašajo ugodne pogoje za razvoj gospodarstva in dvig življenjske ravni občanov.

Pri zidavi stanovanj in dolgoročnem programiranju je treba vsklajevati strukturo stanovanj s potrebami in plačilnimi možnostmi stanovalcev, kar doslej nismo dovolj upoštevali. Tudi bo treba pospeševati graditev samskih stanovanj, zlasti pa stanovanj za trg, da bi tako dosegli večjo ekonomičnost graditve in skrajšali graditveni rok. Pereče vprašanje pa so tudi stanovanja za stalne in sezonske delavce v kmetijstvu.

OSEBNI DOHODKI IN OSEBNA POTROŠNJA

Razume se, da bo predvidena rast proizvodnje in produktivnosti omogočila tudi hitrejšo naraščanje osebnih dohodkov in osebne potrošnje. Ob povečani zaposlenosti in porastu življenjskih stroškov je pričakovati, da se bodo do letos realni osebni dohodki povečali za 6 do 8%.

Naraščanje realnih osebnih dohodkov in osebne potrošnje temelji kajpada na boljšem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti in na skladnejšem razvoju terciarnih gospodarskih dejavnosti (trgovina, gostinstvo, obrt, komunala itd.). Trgovina naj tesneje sodeluje s proizvajalci, predvsem s proizvajalci kmetijskih pridelkov, da bodo tako trgovine bolje založene in bodo dani pogoji za znižanje stroškov za posredovanje blaga. Z večjimi naložbami in primernejšimi organizacijskimi oblikami je treba okrepi in boljše razviti obrtne in komunalne storitve ter družbeno prehrano. Tu je treba poskrbeti, da bi storitve vsaj primerno vskladili s potrebami potrošnje.

Okrepitev realne osebne potrošnje pa je odvisna tudi od vseh organov v komuni, ki lahko s svojimi ukrepi izdatno pripomorejo pri reševanju te problematike. Občinski ljudski odbori naj nadzorujejo gibanje cen na drobno in storitev ter proti neupravičenemu dvigavanju cen primerno ukrepajo. Gospodarske organizacije pa si morajo prizadevati, da

bi še nadalje izboljševale in dopolnjevale sedanja merila za delitev čistega in, osebnega dohodka. Pri tem pa naj dosledno uveljavljajo in izvajajo načelo o skladnosti med naraščanjem osebnih dohodkov in povečano produktivnostjo ter z rezultati boljšega gospodarjenja.

V komunalnih dejavnostih je treba razvijati delavsko samoupravljanje. Sicer pa naj dobe status gospodarskih organizacij vse tiste komunalne dejavnosti, ki strežejo široki potrošnji. Cene komunalnih uslug je treba prilagajati ekonomskim cenam, kar bo spodbudno vplivalo na boljše gospodarjenje. Sicer pa si je treba prizadevati, da bi ne naraščale cene tistih komunalnih uslug, ki jih občani plačujejo neposredno.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Minulo soboto so piranski ribiči še kar uspešno zaključili vsakoletni tradicionalni ulov ciplev, na katere so že nekaj dni poprej prežali v portoroškem zalivu. Letos je bilo zaključno dejanje tega naporenega in dolgotrajnega lova na ogromno jato lepih belih rib nekoliko bolj pozno kot druga leta, ker je izredna zima z ostrim in za obalne razmere neobičajnim mrazom vse skupaj zavlekla za kaka dva tedna. Ulov ciplev je letos organizirala Kmetijska zadruga Lucija. Pirani ribiči so zajeli okrog štiri vagonne srebrnega zaklada in po pet in pol urnem napornem delu spravili ribe iz mrež v čolne in na barke. Večina »pridelka« je šla po oblačju v Trst, pa tudi po naših gostinskih lokalih in ribiških domovih je v soboto in nedeljo lepo dišalo po žlahtnih belih ribah. Na sliki: zaključek ulova v soboto opoldne pri Piranski ladjedelnici prav nasproti počitniškega doma ravnške železarne

Priprave na volitve

Minulo soboto so se v Kopru sestali predstavniki občinskih ljudskih odborov, sekretarji občinskih komitejev ZK, predsedniki občinskih odborov SZDL in predstavniki občinskih sindikalnih svetov primorskega okraja, da bi se skupaj z okrajnimi forumi pogovorili o pripravah na volitve v občinske in okrajne skupščine, o nekaterih gozdarskih problemih in o davčni politiki do obrti in gostinstva ter še o reorganizaciji strokovnega šolstva.

Nova ustava, ki bo v prihodnjih dneh sprejeta, določa nov način volitev v občinske in okrajne skupščine. Volitve v občinske skupščine bodo predvidoma v začetku maja, medtem ko bodo volitve v republiško in zvezno skupščino okrog mesec dni pozneje.

Na Primorskem bomo izvolili v občinske zbore in zbore delovnih

organizacij desetih občin 556 odbornikov: 279 v občinske zbore in 277 v zbore delovnih organizacij. Okrajna skupščina bo enodoma in bodo občinski zbori vanjo izvolili 80 članov (delegatski sistem). Vsak občan ima ne glede na stalno prebivališče v občini pasivno in aktivno volilno pravico, pri volitvah v občinski zbor

delovnih organizacij pa imajo, to pravico delavci v delovnih organizacijah, člani kmetijskih združenj, obrtniki — člani obrtnih zbornic in delavci v družbenih organizacijah, kjer imajo samoupravljanje. V občinski zbor delovnih organizacij bomo volili po skupinah, ki obsegajo gospodarstvo, prosveto in kulturo, zdravstvo in socialno varstvo ter politično upravne dejavnosti.

V pripravah na volitve in še posebno pri kandidiranju čaka še posebna naloga Socialistično zvezo in druge politične organizacije. Takoj po sprejemu ustave bodo na občinskih plenarjih in krajevnih konferencah SZDL postavljene kandidature novih odbornikov občinskih skupščin.

Pisali smo že, kako važna je zdaj ureditev volilnih imenikov in o svojem pravilnem vpisu bi se moral prepričati vsak občan. Čas je le še do 10. aprila.

Na sestanku so govorili tudi o gospodarjenju v zasebnih gozdovih in podružbljenju gozdnih proizvodnje v njih. Oviru za načrtno gospodarjenje je velika razdrobljenost, saj na Primorskem na okrog tretjini gozdnih površin v zasebnih lasti gospodarji kar 18.000 kmetovalcev. Ker kmetijske zadruge v pogledu kooperacije z zasebniki niso dosegle skoro nobenih rezultatov, so na sestanku sprejeli predlog, naj bi glavno breme za podružbljenje gozdarske proizvodnje prevzela gozdna gospodarstva s svojimi strokovnimi kadri in opremo, ker imajo vse pogoje za razvijanje uspešne kooperacije z zasebnimi lastniki gozdov.

LETNA KONFERENCA ZK V »LUKI KOPER«

Za dvig standarda gre

V torek, 12. marca, je bila tudi redna letna konferenca ZK podjetja »Luka« v Kopru. Na konferenci so ugotovili, da je doseglo

podjetje v preteklem letu lepe uspehe. Promet z blagom se je povečal za skoraj 100.000 ton in bodo v letošnjem letu dosegli 400 tisoč ton prometa.

Letos nameravajo v »Luki« investirati 2 milijardi dinarjev za razširitev skladišč, za izboljšanje mehanizacije, za poglobitev morskega dna in za druga dela; že letos bo treba misliti na gradnjo železnice.

Na konferenci so razpravljali o delavskem samoupravljanju in o statutu delovne organizacije postavili temelje za poglobljanje demokracije.

Komunisti »Luka« bodo morali v bodoče posvetiti še več pozornosti uveljavljanju organov delavskega samoupravljanja. Prav tako bodo morali še večjo skrb posvetiti dvigu življenjske ravni članov svojega kolektiva, urediti sanitarne naprave in zgraditi delavsko restavracijo in prostor, kjer bi imeli delavci možnost kulturnega življenja in razvedrila.

Obvestilo koprskim občanom

V zvezi s skorajšnjimi volitvami v občinsko skupščino urejajo upravni organi ObLO Koper splošni volilni imenik.

Vse polnoletne občane, ki imajo na območju občine Koper stalno prebivališče, pozivamo, da se pri prijavnem uradu v Kopru oziroma pri pristojnem krajevnem uradu na podeželju prepričajo, če so vpisani v volilni imenik, oziroma če so podatki v volilnem imeniku identični dejanskim.

Volilci, ki več kot 6 mesecev začasno bivajo na območju naše občine in ki bodo do 15. maja 1963 še tu prebivali, se — če to žele — lahko vpišejo v volilni imenik na območju naše občine. V takem primeru bodo prizadeti volilci črtani iz volilnega imenika v kraju stalnega bivališča.

Prebivalce naše občine opozarjamo, da se strogo držijo predpisov o prijavi odjavni službi in pravočasno prijavijo tako spremembo bivališča kot spremembo stanovanja. S takim ravnanjem bodo volilci vsekakor prispevali dober del za nemoten

Večja produktivnost višja osebna potrošnja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Da bi se zagotovila skladna razmerja med gospodarskimi objekti in objekti družbenega standarda je treba izdelati in dopolniti urbanistične programe za občinska in gospodarska središča. Za dobro preskrbo z vodo in sodobno kanalizacijo pa je treba poskrbeti na tistih področjih, kjer so te naprave pomanjkljive, dotrajane in kjer je močnejše razvit turistični promet.

Z večjimi vlaganji, zlasti v osnovno šolstvo, je treba zagotoviti, da bodo čimprej ustvarjeni pogoji, kakor jih predvideva reforma šolstva. Šolam pa je treba za njihovo osnovno dejavnost zagotoviti tolikšna sredstva, da bodo zadoščala za funkcionalne potrebe in s katerimi bo mogoče zagotoviti pedagoškemu kadru takšen porast osebnih dohodkov, ki bo ustrežal porastu dohodkov v teritorialni enoti.

Nekateri pogoji, ki so nastali z združitvijo okrajev, terjajo okrepitev in primernejše organizacijske oblike strokovnega šolstva, upoštevajoč potrebe in specifične pogoje posameznih strok in dejavnosti na določenih področjih. Dokončno pa je treba tudi urediti finansiranje tega šolstva.

Za vzgojo strokovnih kadrov in za strokovnost zaposlenih je treba iskati še boljše oblike in metode izobraževanja, zlasti z organiziranjem in razširjanjem strokovnih centrov, ki naj postanejo sestavni del celotnega izobraževalnega sistema. Občinski ljudski odbori naj v večji meri poskrbe za razvoj kulturnoprosvetnih in telesnospolnih organizacij, za ureditev in opremo knjižnic v občinskih središčih ter za razvoj zavodov za spomeniško varstvo.

Še nadalje je treba izboljševati pogoje zdravstva, povečati zmogljivosti bolnišnice ter utrjevati zdravstvene centre v okviru komunalnih skupnosti. Z združenjem sredstev komun in zavodov

dov ter z najemanjem kreditov strokicijo in modernizacijo tistih objektov, ki bodo omogočili hitro naraščanje proizvodnje, zlasti izvoza, ter pospeševati specializacijo proizvodnje in kooperacijo. V kmetijstvu zlasti za dovršitev objektov, ki so bili začeti že v minulih letih, in za nove investicije, ki bodo omogočale povečanje izvoza kmetijskih pridelkov ter pripomoške k zbolšanju preskrbe s tistimi pridelki, ki najbolj vplivajo na splošni dvig življenjskih stroškov. Zlasti bo treba pospeševati z novimi naložbami razvoj vinogradništva, perutinarstva, sadjarstva, živinoreje in intenzivne gojitve vrtnin. V prometu predvsem za nadaljnji razvoj pomorskega prometa, zlasti koprskeluke, in za modernizacijo ter rekonstrukcijo nekaterih vnašnih cestnih odsekov. V gostinstvu in turizmu za gradnjo turističnih objektov na obalnem področju in za izboljšanje gostinstva v drugih turističnih krajih. V trgovini za povečanje in modernizacijo trgovske mreže na drobno zlasti v turističnih središčih ter v krajih z močnejšim maloobsejnim prometom, za povečanje skladiščnega prostora in izboljšanje odkupne organizacije. V obrti predvsem za gradnjo klavnic, za rekonstrukcijo nekaterih obstoječih in gradnjo novih pekarn ter avtomobilskih servisov in za usposobitev raznih servisov v okviru obrtnih centrov in stanovanjskih skupnosti. V gozdarstvu in gredbeništvu v glavnem za nakup mehanizacije in prevoznih sredstev.

INVESTICIJSKA POLITIKA

Voditi in nadaljevati je treba takšno investicijsko politiko, ki bo zagotavljala porast proizvodnje in produktivnosti, ustvarjala pogoje krepkega izvoza ter vplivala na dvig življenjske ravni prebivalstva.

V smislu ekonomičnega izkoriščanja vložnih sredstev je treba dajati v investicijski politiki prednost že začetim objektom in kratkoročnim naložbam. Hkrati pa si je treba prizadevati, da postanejo pridobljene zmogljivosti čimprej aktivne.

Na osnovi razpoložljivih in predvidenih sredstev je pričakovati, da bodo znašale letošnje gospodarske in negospodarske investicije okoli 22 in pol milijarde, in sicer gospodarske 15 milijard 794 milijonov, negospodarske pa 6 milijard 749 milijonov, pri čemer pa gre 4 milijarde 840 milijonov za stanovanjsko in komunalno graditev.

Gospodarske investicije naj se uporabijo predvsem v naslednje namene: V industriji za rekon-

strukcijo in modernizacijo tistih objektov, ki bodo omogočili hitro naraščanje proizvodnje, zlasti izvoza, ter pospeševati specializacijo proizvodnje in kooperacijo. V kmetijstvu zlasti za dovršitev objektov, ki so bili začeti že v minulih letih, in za nove investicije, ki bodo omogočale povečanje izvoza kmetijskih pridelkov ter pripomoške k zbolšanju preskrbe s tistimi pridelki, ki najbolj vplivajo na splošni dvig življenjskih stroškov. Zlasti bo treba pospeševati z novimi naložbami razvoj vinogradništva, perutinarstva, sadjarstva, živinoreje in intenzivne gojitve vrtnin. V prometu predvsem za nadaljnji razvoj pomorskega prometa, zlasti koprskeluke, in za modernizacijo ter rekonstrukcijo nekaterih vnašnih cestnih odsekov. V gostinstvu in turizmu za gradnjo turističnih objektov na obalnem področju in za izboljšanje gostinstva v drugih turističnih krajih. V trgovini za povečanje in modernizacijo trgovske mreže na drobno zlasti v turističnih središčih ter v krajih z močnejšim maloobsejnim prometom, za povečanje skladiščnega prostora in izboljšanje odkupne organizacije. V obrti predvsem za gradnjo klavnic, za rekonstrukcijo nekaterih obstoječih in gradnjo novih pekarn ter avtomobilskih servisov in za usposobitev raznih servisov v okviru obrtnih centrov in stanovanjskih skupnosti. V gozdarstvu in gredbeništvu v glavnem za nakup mehanizacije in prevoznih sredstev.

Negospodarske naložbe pa naj bi se uporabile predvsem za razvoj tistih dejavnosti družbenega standarda, od katerih je odvisen nadaljnji gospodarski razvoj, t. j. za stanovanjsko in komunalno graditev ter za šolstvo in zdravstvo.

USPEŠNA REALIZACIJA INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Uspešna realizacija investicijskega programa bo odvisna predvsem od konkretne politike in smotnejšega usmerjanja ter povezovanja sredstev skladov gospodarskih organizacij, bank in teritorialnih skupnosti. Pri tem bodo imele pomembno vlogo bančne organizacije, ki naj bi si prizadevale ob podpori teritorialnih skupnosti, gospodarske zbornice in drugih organov zbrati začasna prosta sredstva za financiranje tistih objektov, ki so najpomembnejši za razvoj gospodarstva in družbenega standarda. Upravni odbori komunalnih bank naj posojila iz svojih kreditnih skladov povezujejo s sredstvi okrajnega investicijskega sklada, da bi tako zagotovili realizacijo postavljenih nalog.

Vlaganja v obratna sredstva iz bančnih sredstev bo treba usmerjati tako, da se z njimi kar najbolj pospešuje prilagajanje proizvodnje potrebam tržišča in zaostreje položaj tistih gospodarskih organizacij, ki imajo neekonomično angažirana obratna sredstva.

Dosledneje bo treba odstranjevati pomanjkljivosti, ki se še pojavljajo pri projektiranju. Pri izdelavi investicijskih programov je treba dosledno upoštevati dobne tehnične rešitve proizvodnih postopkov in zagotoviti pravočasno pripravo programov in projektov za investicijsko izgradnjo v prihodnjih letih. Pri programiranju gospodarskih objektov pa je treba v večji meri upoštevati tudi možnosti in potrebe po skladnem reševanju stanovanjskih, komunalnih in drugih problemov, od katerih je nepo-

sredno odvisna učinkovitost in maksimalna izraba novo pridobljenih proizvodnih zmogljivosti.

KREPITEV ZUNANJE TRGOVINE

Letos bo treba še nadalje širiti in krepiti zunanjetrgovinsko blagovno menjavo, predvsem izvoz, ki naj bi porasel za okoli 18%. Pri tem naj bi se izvoz blaga povečal za 26%, devizni dotok iz turizma pa za okoli 16%.

Za hitrejšo naraščanje izvoza bo nujno še bolj prilagoditi proizvodnjo zahtevam zunanjih tržišč, tako v izbiri, kakovosti, cenah, posebej pa še gledečnosti pri izpolnjevanju dobavnih rokov. Gospodarske organizacije naj pazljivo poskrbe za racionalno gospodarjenje in znižanje stroškov, za uvajanje nove tehnologije, sodobne organizacije dela ter za velikoserijsko proizvodnjo.

Trgovina, gostinstvo, uslužnostna obrt in podobne dejavnosti pa naj poskrbijo za to, da bodo ustvarile kar najboljše pogoje za razvoj turizma in s tem tudi za večji dotok deviznih sredstev iz tujega turizma.

V največji meri je treba izkoristiti tudi vse možnosti, ki lahko zagotovijo povečanje neblagovnega deviznega dotoka, in sicer pri tranzitnem, cestnem in železniškem prometu ter pri mednarodnem pomorskem prometu.

Zaradi ugodnega položaja oziroma lege, ki ga ima naše okrajno področje, bo treba poskrbeti za hitrejši razvoj v zamenjavi v okviru obmejnih sporazumov, preko katerih lažje prilagajamo izvoz in uvoz potrebam našega gospodarstva. Izvozna podjetja, ki delujejo v okviru obmejnih sporazumov, naj si v sodelovanju z lokalnimi in republiškimi organi, posebno z okrajno gospodarsko zbornico, zastavijo perspektivne poslovne programe in jih tudi izvajajo tako, da bodo pospeševala gospodarski razvoj predvsem tistih območij, ki so jim obmejni sporazumi namenjeni.

KOMUNISTI PIRANSKE LADJEDELNICE SO IMELI LETNO KONFERENCO

Mladino so zanemarjali

Dne 3. marca so imeli komunisti piranske Ladjedelnice svojo letno konferenco, ki sta ji med gosti prisostvovala tudi član OK ZKS Koper Davorin Ferligoj in sekretar občinskega komiteja ZKS Piran inž. Armand Klančič. Iz vsebinsko bogatega poročila sekretarja tovarniškega komiteja ZK Ladjedelnice Joakima Vatoveca povzemamo naslednje misli:

Kljub tehničnim težavam je kolektiv uspel doseči svojo afirmacijo. Izkušnje, ki so si jih pridobili v lanskem letu, bodo služile letos kot napotilo pri bodočih nalogah tovarniškega komiteja. V podjetju je skupaj 121 članov ZK, od tega 80 iz vrst delavcev in 41 iz vrst uslužbencev. Na področju idejno-političnega vzgojnega člena niso napravili tistega, kar bi lahko. Omejevali so se največ na preučevanje nakazanih tem. Ideološko-politična komitija, ki so jo bili ustanovili v sestavi tovarniškega komiteja, je ostala več ali manj le na papirju. Sindikalna organizacija je našla svoje mesto v podjetju in mnogo pomagala pri uveljavljanju delavskega upravljanja, posebno pri utrjevanju ekonomskih enot. Poročilo je vprašanje mladinske organizacije. Organizacija je pred časom veljala za eno izmed najboljših organizacij v okraju. In danes? Kaže, da so ji ti uspehi uspavali in so zato prustili mladino samo sebi. Temu primeren je bil tudi uspeh v preteklem letu.

Glede gospodarskega poslovanja podjetja v lanskem letu je potrebno poudariti to: kljub povečanju proizvodnje za 9,6% se je število delovne sile povečalo le za 17,4%. V letu 1962 je odpadlo na enega zaposlenega 5.122.000 din realizacije, v primerjavi z letom 1961 se je produktivnost tako zvišala za 116,4 odstotka. Pri tem ne smemo spregledati dejstva, da so pro-

duktivnost dela dosegli največ na rovaš materialnih stroškov, kar ni zdrav pojav.

Primerjava z zaključnim računom in 9-mesečnim obračunom v povprečju za ladjedelništvo kaže naslednjo sliko:

	Ladjedelnica Piran	Ladjedelnice v Jugoslaviji
Dinamika skupnega dohodka	196,8	120
Dinamika realiz. proizv.	206,4	66
Dinamika dovršene proizvodnje	206,4	132

Pokazatelj, ki jih tudi zaključni račun, kažejo tudi na to, da je v podjetju še veliko skrbiti rezerv in da ne znajo varčevati z materialom. Z boljšim gospodarjenjem bi lahko leto med člane, tako da o kriznem skoraj ni moglo več govoriti. Opozoril je tudi na eno izmed hrib v vodstvih proizvodnih ekonomskih enot. V preteklosti so namreč pognili iz proizvodnje v administracijo veliko dobrih in visokokvalificiranih delavcev, medtem ko so na mesta kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev namestili nekvalificirane ali polkvalificirane delavce. Na dani je, da je zaradi tega trpela kakovost dela, vrh tega pa tudi interes do strokovnega izobraževanja.

Glede integracije je tov. Vatovec dejal, da bi morali poiskati takšne možnosti, da bi lahko zaposlili vse ladjedelniške kapacitete. Razmišljali so o integraciji z ladjedelnic v Pučju. Tudi z Litostrojem bi morali poiskati možnosti za sodelovanje, da bi tako zapustili motorno delavnico, ki je mnogokrat slabo zasedena.

Glede vloge članov ZK je tov. Va-

OBČNI ZBOR DRUŠTVA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV V POSTOJNI

Lesarji in gozdarji bodo delali skupno

Pred kratkim je bil v Postojni občni zbor društva inženirjev in tehnikov gozdarske stroke in lesne industrije. Inženir Zvone Nestrčan je v poročilu opozoril na to, da med gozdarskimi in industrijskimi strokovnjaki ni pravega gospodarskega sodelovanja. V postojnskem gozdnogospodarskem območju že dolgo sekajo tudi do 90.000 kubičnih metrov iglavcev in 60.000 kubičnih metrov listavcev bruto, kar močno presega zmogljivost gozdov. Ker so se bile pokazale potrebe po večjem izvozu žaganega lesa iglavcev, so republiko načrtovali, na osnovi kapacitet žagarske industrije v Postojni, Cerknici, Pivki, Il. Bistrici in Baču, povečali obseg bruto sečenj iglavcev za 48 odstotkov. To pomeni, da prevelika zmogljivost številnih žag povzroča pretirano visoke sečnje, ki so že vgriznile v glavnico in tako povzročajo siromašenje surovinskega zaledja in zmanjševanje prirastka.

Lesarji in gozdarji so reševali to vprašanje vedno ločeno, še več, celo posamezni industrijski obrati so skrivali drug pred drugim proizvodne skrivnosti. Prav zaradi tega se nimamo enotnega perspektivnega načrta razvoja lesne industrije glede na zmogljivost surovinskega zaledja. V skladu s tem bi bilo potrebno organizirati takšno proizvodnjo, ki bi maksimalno ovrednotila surovino.

Razprave so se udeležili tudi predstavniki industrijskih obratov. Direktor podjetja Javor v Pivki je predlagal, naj bi se vsi strokovnjaki lesne industrije priključili gozdarjem, ki so združeni

v DIT. Nadalje je dejal, da je Javor pripravljen dati sekciji DIT v presojo perspektivne elaborate, ki bodo izdelani že pred koncem leta. Dejal je tudi, da so sklenili, da bodo žago na Baču pri Koritnicah modernizirali samo za predelavo listavcev in izdelovali približno 300 tisoč stolov na leto. V moderniziranem obratu v Pivki bodo izdelovali plošče, mize in ladijske obloge za stene. V Postojni bodo opustili lesno-industrijski obrat pri železniški postaji in na drugem mestu zgradili novo sodobno tovarno pohištva.

Občni zbor je nakazal društvu obširne naloge. Opozoril je tudi na to, da ne smejo biti na repu pobud, ki jih namesto njih dajejo politični organi v komunah. Ti predlogi so večkrat tako nerodno zastavljeni, da jih kritizirajo, čeprav bi lahko sami organizirano nastopili z boljšimi predlogi.

Na kraju so izvolili nov odbor. Za novega predsednika društva so izvolili inž. Jožeta Drnovška.

OBVESTILO

Uprava osnovne šole Pinka Tomažiča v Kopru obvešča starše otrok, rojenih v letu 1956, da bo vpisovanje za prvi razred dne 18. in 20. marca 1963 vsak dan od 19. do 12. ure dopoldne in od 15. do 17. ure popoldne. Pogojno bomo vpisali tudi otroke, rojene v januarju, februarju in marcu leta 1957.

Ob vpisu otrok pa predložite: rojstni list, zdravniško spričevalo in potrdilo o cepljenju proti kozam in davici.

Upraviteljstvo šole

1. LETNE SKUPŠČINE OBČINSKEGA ODBORA ZVEZE BORCEV V KOPRU

Pereča stanovanjska vprašanja

Preteklo soboto je bila letna skupščina občinskega odbora Zveze borcev Koper. Poročilo predsednika tov. Korela je skušalo oceniti predvsem delo organizacije v pogledu skrbi za borce. Delo so si bili razdelili na posamezne komisije. Nekateri izmed njih so delale uspešno, nekatere manj učinkovito. Najtežje breme je prav gotovo slonelo na ramenih komisije za stanovanjska vprašanja. Z Zavodom za stanovanjsko izgradnjo so v lanskem letu sklenili pogodbo za zgraditev 16 stanovanj na Vanganeljski cesti. Hišice bi morale biti vseljive do

29. novembra lani, vendar se je gradnja iz objektivnih vzrokov zavlekla. 7 stanovanecem so izročili ključve šele v januarju, ostalih devet upravičencev pa se bo lahko vselilo šele v prihodnjih dneh letošnjega leta. Objektivnim neveselostim so se večkrat pridružile še težave osebnega značaja. Veliko stanovanjskih zadev so rešili preko gospodarskih organizacij. Na zapreke so naleteli pri manjših podjetjih, ki nimajo skladov niti za popravilo stanovanj, kaj šele za gradnjo novih.

Komisija za prošnje in pritožbe je obravnavala 411 spisov, od tega je bilo 222 prošnje za priznanje dobe med NOB. Zaradi pomanjkljivih dokazov so zavrnili 42 primerov. Komisija za otroke padlih borcev je obravnavala šolske uspehe otrok padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja. Njihov uspeh je bil zadovoljiv. Od skupnega števila 61 otrok morata letos ponavljati razred samo dva.

Naposled se je poročilo dotaknilo tudi novega sistema delitve dohodkov v državni upravi. Način, naj bi točke razdeljevali na osnovi šolske in visokošolske izobrazbe, se ne zdi povsem pravičen. Marsikateri borec je moral takoj po vojni prevzeti odgovorne naloge v našem družbenem razvoju in ni mogel iti študirati, pa če si je tega še tako želel.

PRED OBČNIMI ZBORI RK PO OBČINAH

Pomembna zdravstveno-vzgojna organizacija

Te dni bodo po občinah občni zbori RK, ene najbolj množičnih družbenih organizacij, ki šteje v našem okraju 583 enot s skupno 61.839 člani (od tega je 35.806 članov podmladka in mladine RK). Dejavnost organizacij RK je prelasla nekdanje okvire in ozka pojmovanja dobrotelčnosti, pomoči v vojni in ob elementarnih nesrečah. Zdaj so to postale zdravstvene in zdravstveno vzgojne organizacije, ki bi rade čimveč ljudi usposobile za nudenje prve pomoči, ki se borijo proti tuberkulozi, alkoholizmu in nalezljivim boleznim, skrbijo za asanacijo zanamrenih naselij, za zdravo prehrano, zlasti otrok in mladine v šolskih in mlečnih kuhinjah ter končno organizirajo prostovoljno krvodajalstvo.

Ob tem široko zasnovanem programu dela sodeluje RK s socialnimi službami in organizacijami, z društvami, ki še posebno skrbijo za matere in otroke, za razvoj vzgojno varstvenih ustanov in za ženo - proizvajalko. Organizacije RK sodelujejo pri urejanju počitniških domov za letovanje otrok, v pomoč so žrtvam elementarnih nesreč, pomagajo ne-

govati bolne in stare ljudi in rehabilitirati invalide.

Prav posebno skrb posveča RK vzgoji otrok in mladine, ki se v lastnih organizacijah podmladka usposablja za socialno zdravstveno borbno. Pri tem sodelujejo s šolami, prosvetnimi in športnimi organizacijami ter njihovimi samoupravnimi organi.

Organizacija RK ima tudi svoj okvirni program, ki so mu dale organizacije po občinah konkretne oblike na podlagi stanja, potreb in možnosti. Tako je RK v zadnjih dveh letih lahko izvedel preko svojih odborov precej dela. Razen tradicionalnih akcij (teden RK, svetovni dan zdravja, tedni borbe proti tuberkulozi) so aktivisti zbrali za pomoč prizadetim zaradi potresa v hrvaškem Primorju več kot 53 milijonov dinarjev, za drogadetiv mladinskega zdravilišča na Debelem rtiču pa so zbrali lani skoraj 15 milijonov. Mimogrede: ta dom bo predvidoma dograjen leta 1964, v vsej Sloveniji pa so do zdaj zbrali 405 milijonov dinarjev.

Najvidnejša dejavnost RK pa je bila verjetno še vedno prirejanje raznih zdravstveno prosvetnih

predavanj za mladino in za odrasle, saj je bilo skupaj v našem okraju 2219 predavanj, ki so imela 97.639 poslušalcev. Kot najnaprednejša in najuspešnejša oblika zdravstveno prosvetnega dela pa so se še vedno izkazali tečaji. Skupno jih je bilo 128, udeležencev pa 3897.

Med posebne naloge RK sodi zbiranje darovalcev krvi. V zadnjih dveh letih je bilo 10.468 darovalcev, ki so dali 3.821.270 kubičnih centimetrov krvi.

Poleg razdeljevanja mednarodne pomoči in evidence nad smatno potrošnjo te pomoči pomaga RK tudi pri organiziranju in utrditvi šolskih mlečnih kuhinj. Pomoči CARE je bilo v zadnjih dveh letih 1.790.899 kg v vrednosti 300 milijonov dinarjev. Delalo pa je lani 209 šolskih mlečnih kuhinj, v katerih je dobivalo obroke 27 tisoč 962 učencev.

Pomembna oblika udejstvovanja je dalje socialno delo, vzgoja kadrov itd. Vse te raznovrstne dejavnosti kaže, da je delo organizacij RK družbeno delo in da mora zato tvoriti del delovnega programa komun.

SEŽANSKI RAZGOVOR: ČEZ LETO IN DAN

»DOZORELEM JABOLKU«

Četudi ste o dobri stvari do dna prepričani, vas le mika povprašati, kako se je obnesla. Tembolj, če ste vanjo posegli, kakor sem bil jaz lani posegel s svojim »Dozorelem jabolkom« v vročo kašo sežanske zdravstvene službe. Kadarkoli sem se odtistihmal potikal po sežanski komun, vselej sem se spomnil tistega bur-

nega sindikalnega sestanka zdravstvenih delavcev v občinski sejni dvorani. Tistih nekaj razgretih ur, ko je v nabitem ozračju tekla pravda o združitvi zdravstvenih domov.

Zdaj me je, čez leto in dan, slednjič zanesla pot tudi v zdravstveni dom. Na razgovor k zdravnikom dr. Borisu CERGOLJU in dr. Mariji JERASOVI. Vprašanja so popolnoma logična: Po tistem dozorelem jabolku se je huda kri podelila? In sadi? Je kdo ostal brez zdravniške pomoči, kakor so bili nekateri napovedati? Je zdaj boljše, je slabše? Dražje, ceneje? Oba zdravnika mi ljubezno strežeta z odgovori.

Huda kri je hipoma otekla, kakor da je ni bilo, kakor da je bila umetna in je brez potrebe ustvarjala napete probleme. Zdravstveno službo smo organizacijsko tesno povezali, ne da bi bili občani na posameznih področjih, kjer so bili prej samostojni zdravstveni domovi, kakorkoli prizadeti, ne da bi kakoli izgubili. V Sežani je zdravstveni dom. Komen, Divača, Dutovlje in Senožeč imajo zdravstvene postaje, v Stanjelu pa je pomožna zdravstvena postaja. Povsod poteka zdravstvena služba dobro, celo neprimerno boljše in hitrejšo kakor pred združitvijo zdravstvenih domov. Ni ga občana, ki bi mogel potožiti, da je bil prizadet zaradi takratne reorganizacije. Kadarkoli smo zdaj neprimerno močnejši, kot smo bili takrat. Jeseni, ko dobimo še dva zdravnika, bo položaj več kot zadovoljiv. Precej se je popravil tudi položaj glede zobozdravstvene službe, popolnoma pa bo ustrezno potrebam, ko pridejo na delovna mesta štipendisti. V Sežani bomo s primerno adaptacijo v stari stavbi zdravstvenega doma uredili še drugo zobozdravstveno ambulanto. Zobozdravstveno službo pa urejamo tudi v Komun in Dutovljah. V samih številkah bi trenutno še ne mogli prikazati, koliko se je zdravstvena služba po reorganizaciji pocenila. Da je zdaj njena uprava dosti cenejša, ni nobenega dvoma, saj je bilo pred reorganizacijo v upravi 11 ljudi, medtem ko jih je sedaj samo 5. Sicer pa pocenitve ni mogoče gledati samo v tej luči. Pocenitev je tudi v tem, da je služba boljša in popolnejša, da več zmore, kakor je zmogla prej. Pocenitev pomeni tudi to, da lahko zdaj vodimo enotnejšo politiko finansiranja in investiranja, ki bi je ob prejšnji razdrobljenosti sredstev ne zmogli. To dokazuje že naš letošnji investicijski program, s katerim bomo ne le v Sežani, ampak tudi v Komun, Dutovljah in v Senožečah lepo in dobro uredili zdravstvene postaje.

Prijaznemu razgovoru »čez leto in dan« nimam kaj dodati. Razen tega, da sem zdaj »dozorelega jabolka« še bolj vesel, kakor sem ga bil pred letom dni.

France Gerželj

NAPOVED OB POROČILU STANOVANJSKEGA SKLADA KOPRSKE KOMUNE

Letos 255 novih stanovanj

V preteklem letu dograjenih in vseljenih 205 novih stanovanj — Uspela akcija zidave malih (atrijskih) hiš — Po petletnem načrtu 1961/65, ki predvideva 1100 novih stanovanj, bo treba še krepko poprijeti, saj je treba sezidati še 676 stanovanj

Zajeto poročilo upravnega odbora in direktije Stanovanjskega sklada koprškega občinskega odbora, ki sta ga ta ponedeljek obravnavala oboja zbor občinskega ljudskega odbora na svoji 69. redni seji, vsebuje obširno problematiko o stanovanjski graditvi v koprski komunici. Glavna analiza obsega predvsem finansiranje stanovanjske graditve, samo graditev, izpolnjevanje občinskega družbenega plana 1961/65 glede graditve stanovanjskega standarda ter še nekatere druge ugotovitve v zvezi s starimi stanovanjskimi stavbami, poslovnimi lokali, najemninami itd. Ker je vsekakor stanovanjska graditev najbolj pereča, ji posvečamo največ prostora.

Po dveh letih izpolnjevanja petletnega občinskega družbenega načrta 1961/65 je dveletna bilanca stanovanjske graditve razmeroma zadovoljiva. Problematika je sicer še široko odprta in bo terjala letos in v prihodnjih dveh letih obilo naporov, da bo po petletnem načrtu predvidenih 1100 novih stanovanj sezidanih in vseljenih.

Medtem ko je bilo v letu 1961 dograjenih in vseljenih 217 novih stanovanj, je bilo lani dograjenih in vseljenih 205 novih stanovanj. Prevladujejo dvosobna stanovanja, ki jih je 86, enosobnih in garsonjer 63, trisobnih 38 in večsobnih 18. Vrednost vseh 205 stanovanj znaša 874 milijonov, uporabna površina 11058 m², povprečna cena za m² pa 79.040 din. Pretežni del stanovanj odpade na bloke na Vojkovem nabrežju ter bloke v Smedeli, in sicer 140. Zaradi podražitev gradbenih stroškov in izpada v realizaciji posojila LRS je kazalo, da lanske gradbeni plan ne bo izpolnjen v celoti. Toda z načinom predplačila, ki ga je Stanovanjski sklad z vso vneto začel organizirati, je bil plan graditve celo presežen za 25 stanovanj.

Za letos pa kaže, da bo tempo stanovanjske izgradnje še močnejši. Prvič je že časovni pogoj zelo ugoden, ker je bilo s 1. jan. v gradnji 183 stanovanj. Od tega v Smedeli kar 101 stanovanje, v Salari 40 in na Škofijah 10 atrijskih hiš, v zadržnem sektorju je v gradnji 23, v zasebnem pa 9 stanovanj. Med letom bo zastavljena še gradnja 72 stanovanj (v Salari 60, v Smedeli 8 in ob novem gasilskem domu 4 atrijske hiše). Tako torej lahko pričakujemo, da bo po predvidenem načrtu letos dograjenih 255 novih stanovanj, od katerih bo najmanj 200 vseljenih. Konec tretjega leta stanovanjske petletke bi tako imeli dograjenih 677 novih stanovanj. Za izpolnitev petletke bo treba torej v letih 1964/65 zgraditi še 423 stanovanj. Sodeč po sedanjem tempu in po izrednem

Semedeli pa je podjetje »Stavbenik« že začelo graditi tri bloke za tržišče.

V Kopru je ožje območje mesta določeno za gradnjo zahtevnejših stanovanj, in sicer na Vojkovem nabrežju in ob Ulici JLA. Prav tu je najslabši stanovanjski fond, potreben radikalne sanacije in v največjih primerih rušenja. Sklad se je lotil priprave tehnične dokumentacije za zavidno na Vojkovem nabrežju (med Zadržnim trgom in Cankarjevo ulico). Vendar bodo tu stroški zaradi selitve mnogih družin znatni. Izdelan je že glavni projekt za tipsko stolpnico, s katero bi s šestkratno ponovitvijo (torej šest stolpnice) lahko zgradili 240 stanovanj.

Izdelava zazidalnih načrtov in tehnične dokumentacije sicer še zaostaja za potrebami, čeprav je neprimerno boljše, kot pred leti. Pripravljena je ali pa je v pripravi tehnična dokumentacija za naslednjo stanovanjsko graditev: Koper Vojkovo nabrežje 6 stolpnice s 240 stanovanji, Koper Ulica JLA 1 stolpič s 20 stanovanji, Smedela vrstne hiše za 128 stanovanj, Smedela tipski bloki za 60 stanovanj, Smedela »Stavbenik bloki« za trg s 85 stanovanji, Salara atrijske hiše s 156 stanovanji in Škofije atrijske hiše s 18 stanovanji. Skupno gre torej za graditev 707 stanovanj, od česar odpade določena graditev tudi na letošnje leto, sicer pa je to perspektiva prihodnjih let. Potrebno

pa bo še pospešiti izdelavo načrtov za komunalne naprave in oskrbeti nove ureditvene načrte, da bi tako zagotovili kar najširšo in pestro izbiro in graditev stanovanj.

Za hitrejšo stanovanjsko graditev bi bilo treba med drugim končno tudi urediti vprašanje visokih stroškov za komunalne naprave. V stanovanjski graditvi nastopajo ti stroški daleč nad 10% vrednosti stanovanjskih objektov, torej neprimerno več, kot je okvirno predpisano. Nujno je treba doseči, da komunalne gospodarske organizacije same nosijo stroške za razširitev svojega omrežja, kot to predvideva osnutek novega republiškega zakona o ureditvi mestnih zemljišč. Doslej so v glavnem vsi stroški komunalnih objektov in naprav nezakonito bremenili novo gradnjo, pogosto s kaj preprosto utemeljitvijo, naj pač da sredstva tisti, ki komunalne objekte in naprave uporablja. Komunalna podjetja pa si nato mirne duše objekte in naprave vpišejo med svoja osnovna sredstva. (Ž)

Pomorstvo ni le stvar Kopra

»Pluti je potrebno, živeti ne!« tako se glasi iz latinščine v slovensko prevedeno geslo, ki se vodilo nekoč obmorska ljudstva na široka morskata pota, po katerih

demo vsega potrebnega razumevanja za pomorstvo niti tam, kjer bi ga moralo biti največ. Vsa pri zavedanja slone bolj na posameznikih ali skupinah in le njihovi zagriženi vztrajnosti se moramo zahvaliti za to, kar smo za naše pomorstvo vsaj že storili. Toda uspešno pomorstvo terja jasne perspektive in načrte s trdnimi predstavljenimi cilji. Teh pri nas ni. Vse je bolj ali manj improvizacija.

Pomorstvo je znanost. Tega se zavedajo povsod drugod, kjer imajo morje. Hrvati, staro pomorsko ljudstvo, imajo celo vrsto ustanov in organizacij, ki se s to znanostjo ukvarjajo. Mimo drugega so dobili v Zadrno društvo za proučevanje in pospeševanje pomorstva, ki deluje v vrsti specializiranih sekcij. Društvo ima tudi svoje podružnice ali tajništva, kakor jih imenujejo, v raznih drugih središčih pri morju in v zaledju. Nedavno so ustanovili tako tajništvo v Zagrebu. V njem so gospodarstveniki in znanstveniki različnih strok, ki so v pomorstvu zastopane ali so kakorkoli v zvezi z morjem. Med njimi je tudi več univerzitetnih profes-

sorjev. Delovne sekcije zajemajo pomorsko gospodarstvo, pomorsko zgodovino in arheologijo, nauk o pomorski tehniki, pomorsko pravo, pomorsko navigacijo, pomorsko biologijo in pomorsko terminologijo. Postavljeni so točno začetni delovni programi in cilji.

Kaj smo v tem že storili mi? V Ljubljani imamo univerzo z dolgo vrsto fakultet in imamo tudi Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Doslej še nismo slišali, da bi se te ustanove kakorkoli ukvarjale z vprašanji morja in pomorstva. Nismo doživeli, da bi kdo napisal znanstveno delo s tako tematiko. In vendar bi bilo to potrebno, da bi služili, če ne drugega, vsaj v oporo tistim ljudem, ki z velikimi napori uveljavljajo naše pomorstvo. Predvsem pa bi pomagalo vzbujati smisel za morje in pomorstvo v naši mladini, s čimer bi pregnali mišljenje, da je naše morje in pomorstvo samo zadeva Kopra in Pirana in se ljudi v zaledju ne tiče. V resnici sta morje in pomorstvo še kako pomembni zadevi vsega našega gospodarstva in splošnega razvoja. R. G.

VPRAŠANJA ANKARANSKIH POČITNIŠKIH DOMOV

Z rame na ramo

Okoli počitniških domov na ankaranski obali se pojavljajo že vrsto let vprašanja, o katerih razpravljamo pred vsako turistično sezono, povsem zadovoljivo pa jih nikoli ne moremo rešiti.

Najprej je tu vprašanje kopališča. Povsem razumljivo je, da brezplatišnega uporabljajo kopališčne pečine hotelskega podjetja »Adria« ni mogoče dopustiti gostom počitniških domov. Upravo bremenijo pretežke davjate za vzdrževanje, vodo za pitje in tuširanje itd. Počitniški domovi bi zato morali imeti lastno kopališče. Prostor za to je dovolj. Med ankaranskim pomolom in »Adrijo« je najmanj 800 m primerne obale, katero so sicer pred leti splanirali, nihče pa se ni uredil. Treba bi jo bilo zavarovati pred morjem in padavinskimi tokovi s pomočjo ter opremiti z vodovodnimi napravami, kabinami in okrepčevalnico. Kdo naj to stori? Občina računa s prepičnimi sredstvi za komunalne ureditve take vrste in skuša preveliti breme na tiste, katerim naj bi kopališče služilo, to je na počitniške domove. Domovi se brantjo, češ: »storili smo dovolj, da smo domove zgradili, mimo tega hodijo sem tudi številni izletniki in ne samo naši gostje, nasezadnje pa tudi denarja za to nimamo.« Tako ostaja zadeva nerešena. Ni pa norena le ta zadeva. Gre tudi za komunalne ureditve pri domovih in okoli njih. Kanalizacija je le provizorična, kolikor je je. Potrebna je zbiralna in čistilna naprava. Tu-

di vodovod in elektrifikacija še nista povsem v redu. Vprašanje po dalje ceste in dohodi domov in obale. Ni načrtov pri urejanju parkovnih nasadov. Vsa dom dela po svoje ali se zadovoljuje s puščo.

Potem oskrbovanje domov z živilskimi potrebščinami. Klub vse prizadevanjem se ni vzorno. Krive so tega tako razcepljene nabave kot nase trgovine, ki vsaj vse ne kažejo za to zadostnega zanimanja. Nekateri domovi se oskrbujejo iz krajev svojih kolektivov, odnosno podjetij, ali celo povsem druge. Uprave domov dokazujejo, da so nekateri dobili klub dolga prevoza še vedno boljše in cenejše kot v Kopru naročene. Leto za letom ugotavljamo, da so domovi zaradi ločenih uprav in kuhinj predragi. Koliko bi bilo vse ceneje pri združenih upravi in menzi, oziroma restavraciji, pa se spet pojavljajo vprašanja, kdo naj restavracijo gradi in kje dobi sredstva. Domovi so dosti premalo izkoriščeni, povprečno komaj 60 do 70 dni v letu. Kolektivi odgovarjajo, da morje pred julijem in po avgustu ni privlačno, da v času izven glavne sezone ni zabav itd. Tuji turisti dokazujejo, da trditve ne velja. Glede zabave pa pove izkušnja, da je s strani gostov počitniških domov tudi v glavni sezoni kaj malo zanimanja za prireditve kot je folklorni festival. Dodatni izgovor je, da morejo poročiti na oddih le v času šolskih počitnic; vsi pa niso poročeni in vsi tudi nimajo otrok.

Posebno poglavje je vprašanje sprejemanja gostov izven lastnih kolektivov. Tu je vedno vrsta če in ako, ki so le redko prepičljivi. Pravi vzrok so nepravilno urejanje dopustov, pomanjkljivost evidence nad izmenjavami, komednost uprav itd. Vse kaže, da brez določilskih ukrepov in predpisov tega vprašanja ne bo mogoče nikoli zadovoljivo rešiti. O vsem tem in še o nekaterih manj važnih vprašanjih je bilo pretekli teden govora tudi na sestanku v koprski občinski sejni dvorani, kamor so bili povabljeni poleg predstavnikov počitniških domov še zastopniki nekaterih zainteresiranih podjetij in turističnih ustanov. Obisk ni bil povsem zadovoljiv, sklenjeno pa je le bilo, da se ustanovi združevanje počitniških domov ankaranske obale, ki naj prevzame dolžnost reševati navedena vprašanja skupaj z občno. R. R.

Š A H

Obveščamo vse ljubitelje šaha, da bo v ponedeljek, 18. t. m., redni mesečni brzoturnir z urami na 5 minut. Brzoturnir bo v klubskih prostorih. Pričetek ob 19. uri.

O zdravstvenem zavarovanju kmetov

Okrajni ljudski odbor je na svojem zadnjem zasedanju med drugimi ukrepi sprejel tudi odlok o višini premije kmetijskih proizvajalcev in stopnji prispevka občinskih proračunov za sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijev v Kopru in Novi Gorici. Ker sta oba sklada zašla v težave zaradi prevelikih izdatkov, je bilo treba spremeniti višino prispevka. Vendar pa je OLO upošteval tudi težave na drugi strani in se odločil za poravnavo deficita v približno petih letih.

Sklada imata skupaj nad 110 milijonov dinarjev deficita. Letošnji prispevek naj bi kril poleg tekočih izdatkov še nekaj primanjkljaja. Po sprejetem odloku bodo kmetijski plačevalci za zdravstveno zavarovanje premijo v višini 8 odstotkov katastrskega dohodka ter premijo za zavarovanje osebo v znesku 2.500 din, medtem ko bo znašal proračunski prispevek občinskih ljudskih odborov 40 odstotkov stroškov zdravstvenega varstva kmečkih zavarovancev.

NAS GOSPODARSKI KOMENTAR

Napori za izpolnjevanje plana

Morda doslej še nobeno leto nismo tako zavzeto spremljali podatke o izvrševanju gospodarskega načrta kot letos in še nobeno leto tudi nismo pričakovali s tako nestrpnostjo rezultatov o tem izvrševanju za komaj pretekli mesec.

Brez dvoma ima tako dogajanje svoje važne vzroke, kajti iz dosedanjih skušenj vemo, da je spričo velikih zahtev, ki jih postavlja gospodarski načrt ne samo za letošnje leto, temveč tudi v perspektivi za prihodnja leta, važen vsak dan, ki ga morda zamudimo in ne izpolnjujemo zadanih nalog. Posledice neizpolnitve ne bodo za znatne samo letos, temveč in zlasti v prihodnje.

V začetku letošnjega leta pa smo spremljanju izpolnjevanja planskih nalog posvetili še posebno pozornost. Vzrok za to je več. Prvi je v tem, ker smo lanske leto končali v planskem pogledu z znatno pasivo, drugi pa je v tem, ker smo v letošnje leto prešli z močnim in stalno naraščajočim tempom proizvodnje, ki je kazal, da smo prebrodili težave, ki so se pojavile v prvi polovici lanskega leta. Tudi smo stopili v

letošnje leto bolj pripravljeni, saj je bila naša industrija preskrbljena s surovinami in drugim materialom, potrebnim za reprodukcijo. V zunanjetrgovinskem poslovanju pa smo dosegli ob koncu lanskega leta uspehe kot še nikoli prej, kar nam je dajalo dovolj podlage za prepričanje, da se bo razvoj v taki smeri nadaljeval tudi letos.

Prva dva meseca letošnjega leta nista v celoti potrdila naših pričakovanj in planskih nalog nismo dosegli niti v proizvodnji niti v izvozu, oziroma v zunanjetrgovinskem poslovanju. Postavlja se vprašanje o vzrokih za tak razvoj v začetku letošnjega leta in dnevno lahko čitamo o tem vprašanju. Ugotovili smo že, da je sicer težko enostavno razdeliti letne planske naloge za dvanajst mesecev in jih potem prenesti na posamezne mesece. To ni realno, ker so pogoji v posameznih mesecih in še za različne stroke različni. Edino, kar je realno, je dejstvo, da proizvodnja ne sme kazati iz meseca v mesec prevelikih skokov, kot jih kaže pri nas, kar potrjuje ugotovitev, da je

mnogo vzrokov takih, ki bi jih lahko odpravili ali vsaj ublažili. Kot primer naj navedemo samo dejstvo, da proizvodnja navadno zelo pade v mesecih, ki so sicer zanjo najbolj ugodni, kot sta na primer julij in avgust, za kar dolžimo slabo programiranje dopustov. Brez dvoma bi v teh mesecih lahko v mnogem nadomestili tisto, kar smo zaradi objektivnih težav zamudili v drugih mesecih.

Subjektivni vzroki pa so tudi še drugi, kar nam najbolj potrjuje dejstvo, da sta se lani tako proizvodnja kot izvoz izredno dvignila po temeljiti akciji in po večji zavzetosti vseh, ki kakorkoli sodelujejo in delajo v gospodarskih organizacijah. Iskanje in izkoriščanje rezerv v proizvodnih podjetjih in v izvozu, povečano varčevanje na vseh področjih in drugo — vse to je vplivalo, da se je začelo stanje v drugi polovici lani naglo boljšati. V tem smislu bi moral razvoj letos tudi naprej posebno še, ker so dani pogoji in pripravljenost pristojnih organov, da se sproti odstranjujejo ovire, ki bi morda bile na poti večjemu razvoju. —šk—

Koper: pogled na potniško pristanišče. Tudi tu je vedno živahen promet, saj se tod gnečejo potniki z ladij in avtobusov

plujejo prav tako tudi dandanes. Slovenci živimo že skoraj pol-druugo tisočletje pri morju, pomorstvo pa je bilo do malih izjem v rokah tujcev, ki so nad našo deželo gospodovali. Nič čudnega potem, če pomena morja za gospodarstvo naši ljudje, spet do malih izjem, niso razumeli; bolj čudno je, da tudi še zdaj, ko imamo svojo svobodno obalo, ne naj-

PREUREDITVE V STAREM KOPRSKEM MESTU

Iz starega raste novo

Koper bo doživel v letošnjem in prihodnjem letu v svojem starem središču pomembne spremembe. Nova ribja restavracija v prtiličju Pretorske palače bo dovršena že do glavne turistične sezone. Že letos bodo tudi podrlj stavbi na Titovem trgu, kjer sta zdaj trafika in delikatesa, nakar bodo tam zgradili novo stavbo, ki bo arhitektonsko prilagojena ostalim poslopijem na tem našem osrednjem in najstarejšem mestnem trgu. V prtiličju bodo lokali, v nadstropjih pa uradi. Tretja sprememba bo v prtiličju stavbe občinskega ljudskega odbora. Po načrtu, ki ga že pripravljajo, bodo morda že prihodnje leto spremenjeni v precej obsežno restavracijo z arkadami. Po dograditvi novega sodišča se bodo uradi občinskega ljudskega odbora razširili na sosednji prostor v Pretorski palači. Pretlakovan in povsem preurejeni trg bo tako postal koprsko gostinsko središče,

medtem ko bosta Vergerjev in Muzejski trg namenjena parkiranju.

Po ureditvi Fructusove samopostrežne trgovine bo doživela v Kidričevi ulici preureditev tudi palača Totto, kjer so zdaj v prtiličju skladišča, v nadstropju pa otroški vrtec. Iz skladišč bosta nastala dva nova trgovska lokala z arkadami. V večjem lokalu bo odprla svojo trgovino ljubljanska Lesnina. K temu bi lahko prišli še sedanje urejanje sodobne kanalizacije v Županičevi ulici in na Prešernovem trgu ter urejanje ceste po Vojkovem nabrežju, katero bodo v kratkem pričeli asfaltirati. Končno stojimo še pred pričetkom poglobitve starega koprškega pristanišča. S poglabljanjem pridobljeni material pa bo služil za zasipanje globine za Se-medelsko cesto v širini 200 m, kar bo spet v zvezi z ureditvijo novega ustja Badaševce in gradnjo nove avtobusne postaje.

PRIJATELJI GLASBE V KOPRU
SO LAHKO ŽE POSLUŠALIdva koncerta
bratov Lorenz

Koprski ljubitelji glasbe so po dolgem premolku spet doživeli prijetno presenečenje: 4. marca so priredili bratje Lorenz dva koncerta v dvorani Glasbene šole; ob 17. uri je bila prireditev za dijake, ob 20. uri pa za odrasle. Oba koncerta sta bila nabito polna, kar ni nič čudnega, saj že lep čas ni bilo v Kopru podobnega kulturnega dogodka.

O tem mlademu in svežem umetniškem telesu je potrebno spregovoriti nekaj besed že zaradi tistih, ki jih na koncertu ni bilo.

Tomaž, Primož in Matija so se vpisali v glasbeno šolo isti dan. Po naključju so si izbrali prav take instrumente, ki sestavljajo klasični klavirski trio, kar je njihove glasbene pedagoške priredbe na misel, naj bi bratje nastopali v skupni igri. Že s prvim nastopom so poželi najlepša priznanja; potem so se zvrstili nastopi v okviru glasbene šole, ki so vedno bolj potrjevali nadarjenost mladih umetnikov.

Po teh prvih uspehih so pričeli študirati celovečerni spored, kar pa je bilo mladim navdušenim premalo: zadali so si nalogo, da bodo ves spored igrali na pamet. Uspeh seveda ni izostal. Koncerti so se pričeli množiti, z njimi pa tudi priznanja; več pa je bil lankoletni festival v Bayreuthu, kjer je navdušenje občinstva presseglo sleherni mero, prav tako pa so bile tudi strokovne kritike na moč laskave.

Odtlej se je Trio Lorenz vključil v slovensko glasbeno življenje, predstavljal del njegovega ustvarjanja in nobenega dvoma ni, da bo v njem zavzel eno najpomembnejših mest.

Spored obeh koncertov v Kopru je bil sestavljen smotno, saj je v prvem delu obsegal dve zahtevni skladbi, v drugem pa je

kušal z uspešnimi priredbami zadovoljiti tudi manj zahtevne poslušalce.

Ob Haydnovem Triu v G duru, v katerem se je skladatelj poslužil nekaterih madžarskih elementov, smo lahko občudovali brezhibno in temperamentno igranje mladih umetnikov; Klavirski trio španskega skladatelja Joaquina Turine pa nam je dokazal, da so bratje Lorenz tehnično in muzikalno zreli poustvarjalci najzahajnejših glasbenih del.

V drugem delu sporeda smo slišali četrte stavek iz Klavirskega tria Lucijana Marije Škerjanca; ta stavek je zasnovan kot po-

grebna koračnica, izvedba pa je presenetila s polnostjo zvoka in pretresljivo interpretacijo.

Spored koncerta so zaključila štiri krajša dela Edwarda Griega, Pjotra Iljiča Čajkovskega, Antonina Dvořaka in Sergeja Rahmaninova.

Oba koncerta, tako popoldanski, namenjen mladini, kakor tudi večerni, ki je bil za odrasle, sta dokazala, da je v Kopru dovolj ljudi, ki jim je kulturno življenje resnična potreba in ne samo snobizem, priznanje, ki ga občinstvo dalo mladim umetnikom, pa to samo potrjuje.

Vladimir Lovec

VEČ O KNJIGAH ZALOŽBE LIPE — VEČ O KNJIGAH ZALOŽBE LIPE — VEČ O

Pesniška zbirka za leto 1962

Ivan Čampa: IVJE SE ISKRI. Uvod in izbor pesmi Jože Dular. Slikovno gradivo Riko Debenjak. Koper 1962

Ob 20. obletnici Čampove smrti (1914–1942, kot aktivist OF ustreljen blizu doma na Blokah) se je koprski založba odločila za izdajo njegovih pesniških zbir: *IVJE SE ISKRI*, čeprav je prvotno nameravala izdati izbor njegove proze. S to knjižico je počasen spomin pesnika-revolucionarja, obenem pa smo z njo dobili gradivo, po katerem lahko ocenimo vrednost njegovega pesniškega ustvarjanja in tezo njegovih idej.

Idejni razpon Čampove poezije je rasteel skladno z življenjem kmečkega fanta z Bloka, ki je prišel v mesto, postal novinar, doživel tesnobo vojne napetosti in socialnega vretja in se proti nesmišlni upri z delom v OF in s služ-

Tako lepo hoditi je poleti po rjavih potih širnega polja ob njihah raztopljenega zlata in mirno sebi samemu živeti.

Se lepše pa je v parku med dekleti... po tajni, daljni sreči hrepeneti.

A jaz vendar ne upam veseliti se za trenutke bežen vsaj ob teh omamljivih lepotah in ljudeh,

ker vem, da je še več ljudi, ki smeh še davno davno jim je umrl v oči, in bil bi velik greh zdaj srečni biti.

bo Lepoti. Ni trpel nasilja, zato je zavrnil starokoptno vzgojo v dijaškem domu in šel za srem, ki ga je peljalo v humanost in k sočloveku, kajti rad bi »vse ljudi z lepoto opajale in »dušo mlado znova bi razdaljal. Razmišljanje o sočloveku, ki trpi krivice, ga je vodilo v napoved pravične družbene ureditve: »Ko skupno pojdemo na novo delo v vabeče topli pomladanski dan, bo delal vsak in bo za dva močan.«

Pri tem je bil do sebe moralno silno zahteven in je čutil kot krivico, če bi se sam veselil lepote in ljubezni, medtem ko drugi trpijo. Zato je lastno srečo našel le v povezavi s srečo drugega, t. j. v ljubezni, kakor jo je pojmoval Tolstoj, in ljubezni, ki je materinstvo in le materinstvo. Le kadar je bila teža problemov prevelika in čas za čuteče srce prehrupen,

je zahrepenel v samotno zatijše idiličnega kmečkega doma in narave.

To je Čampova miselno-moralna problematika. Rekli bi, da je zrasla ob svetu ekspresionistične poezije v letih od 1920–1930. Nemirno življenje, prežgdnja smrt, preobčutenost z majhnimi deli in ne nazadnje manjša spretnost za pesniško izpovedovanje, za pesniški jezik in zgornjo prispodobo — pa so razlogi, ki so povzročili, da je umetniška stran te zbirke manj prepričljiva kot same misli. Pesnik je bil bolj pasivizem od idej kot do oblike (večinoma klasični sonet) in jezika (nebogata realistična metaforika). Vseeno je pa njegovo delo, kljub obročnosti, zanimiv dokument, ki mu je bilo v poznih letih, ko ga ocenjuje, očistiti prah in ga postaviti v ospredje.

JOŽE HOČEVAR

Avtomobil ni vse

Iz knjige DIAGRAM NEKE LJUBEZNI. V zbirki Pota mladih izdala Mladinska knjiga. Risbe in oprema Jože Ciuha

Zagledala sem Tineta. Prihajal je naravnost proti meni. Že je bil tu, presenečen, nasmejan. Stisnila sva si roki. Tine me je gledal. Opazoval me je. Naravnost, preprosto, brez zadrege. Nemočno sem stala pred njim. To srečanje me je zbegalo, nisem ga pričakovala. Še več: vzmernilo me je. V kolenih sem se čutila slabotno, negotovo in roke so se mi tresle. Skrla sem jih za ledja, tja, da bi se manj videlo. Pozabila sem na Tineta, ko da ne bi

ELZA BUDAU

več živel, ko da ne bi oba hodila po istih ulicah, kot da bi hodila sama po tem našem mestu, mimo istih starih hiš, ob reki in pod drevjem... Ko da se pomislila ne bi na to, da se bova nekoga dne srečala, ustavila in pokramljala, in da se bo vse to zgodilo brez očitkov, brez mrčnje. Misliła sem, da bo šel mimo mene, kakor da si nikoli ne bi bila blizu, z bežnim, komaj zaznavnim pozdravom.

»Dolgo se nisva videla,« je rekel. Njegove oči so počivale na meni.

»Da,« sem rekla s težavo.

»Ali veš, da si lepša, mikavnejša?« je dejal in me motril z zadovoljstvom, ki ga nisem razumela.

Nasmehnila sem se, ker se pač ženska mora nasmehovati, kadar ji napraviš poklon. Pričakovala pa sem, da mi bo rekel kaj drugega. Ne vem kaj, samo to ne.

»Te smem povabiti?« K Petričku?

Stala sva pred trgovino z radijskimi sprejemniki in televizorji na Cankarjevi cesti. Na drugi strani je pod tremi, štiritimi sonč-

niki nekaj ljudi prežvekovalo torte in tekoče dogodke doma in po svetu. Praznoprav se slaščičarna imenuje Tivoli in lokal je prav ljubeč, torte odlične, morda celo najboljše v Ljubljani.

»Ne,« sem rekla. »Hvala. Pred kosilom ne jem tort.«

»Rad bi šel s teboj na torte,« je rekel. »Lahko bi se v miru pogovarjala.«

Obmolnil je, kakor da bi o nečem razmišljal, vse na njem je v trenutku bilo mirno, le oči so ga izdajale; naposled je tiše, skoraj plaho dodal: »Zelo mi je žal zaradi tistega.«

Zdrnila sem se. Bilo je pred tremi meseci. Nič več nisem vedela o tem. Nisem pozabila in vendar je bilo skoraj tako kot pozabljeno, z usmiljenjem pokopano. Že dolgo se nisem spet s tem ukvarjala. Sedaj je spet bilo tu, tisto sončno dopoldne, tisti majhen travnik, ovit z gozdom, še neprebrujena dolina, ki so jo stražili hribi, pa čudni vonj anemon, bežeča srna, tista izdajalska, po rosi dišeča trava...

Odpejala sva se zjutraj, ker sem tisti teden imela šolo popoldne, na majhen izlet z njegovim avtomobilom kot tolikokrat poprej.

»Zdaj najbrž ni najbolj primeren čas za kramljanje,« je rekel. »Gotovo se ti kam mudi.«

Pokimala sem, čeprav ni bilo res.

»Te lahko popeljem?« »Hvala. Saj ni daleč. Šla bom peš.«

»Rad bi te pospremil,« je dejal.

»Peš. Če mi dovoliš.«

»Lahko,« sem rekla.

»Kajak bi ne bila spet prijetna, Nadja?« je vprašal. »Velikokrat sem mislil nate. Se še spominjaš najinih majhnih izletov?«

Z OBČNEGA ZBORA PROSVETNIH DRUŠTEV V PIRANU

Program kulturnega razvoja

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev je postavil svoj občni zbor v čas razprav o ustavi in o statutih, ko mora tudi kulturno-prosvetna dejavnost dobiti v komuni svoje pravo mesto. To je prav gotovo primeren trenutek za glasno opozorilo na pereče kulturno-prosvetne probleme, ki tudi v piranski komuni niso rešeni. Tako so se na občnem zboru pretekli teden v piranskem Domu družbenih organizacij zbrali razen delegatov DPD in LPD iz Pirana, Lucije, Sečovelj in Ravna tudi predstavniki ObLO, občinskih forumov, političnih in družbenih organizacij, zastopniki šol, večjih delovnih kolektivov in turističnega društva. Razpravljaje o kulturi sta popostrila s svojim nastopom moški pevski zbor iz Sečovelj in piranska godba na pihala.

Predsednik piranskega občinskega sveta Svobod in PD Dušan Ivančič je v svojem referatu podrobno orisal široko kulturno-prosvetno problematiko v piranski komuni. Skušal je ugotoviti objektivne in subjektivne vzroke trenutne stagnacije v kulturno-prosvetni dejavnosti, najti vzrode za pomanjkanje dejavnosti, ugotoviti kulturne potrebe občanov in na podlagi tega izdelati perspektivni program kulturnega razvoja. Osnovno stališče vsega izvajanja je bilo, naj bi dobila kultura v komuni enakopraven položaj z vsemi drugimi dejavnostmi.

Zanimiv in značilen je kratek pregled razvoja in stagnacije kulturno-prosvetne dejavnosti:

PIRAN je imel od osvoboditve do leta 1956 živahno prosvetno dejavnost: moški pevski zbor do leta 1951, oktober do jeseni 1962, dramsko sekcijo do

1960 in prav tako baletno skupino. Registriranih članov DPD Svoboda je bilo 300, od tega precej mladine. Z izgubo prostorov nad Mestno kavarno je vse delo zamrlo in vsa prireditev za oživitev te ali one sekcije so ostala brez uspeha. Posreželi so je ednote poskus oživiti godbo na pihala, in sicer tretjič, poleg nje pa je aktiven še pesni ansambel.

LUCIJA je imela do leta 1953 slovensko in italijansko prosvetno društvo, zdaj je samo slovensko. Imajo mladinski in mešani pevski zbor, folklorno skupino, godbo na pihala in filmsko sekcijo, ki je delala do leta 1961.

SEČOVLJE so imele aktivne pevsko, dramsko, tamburaško in šahovsko sekcijo do leta 1958. Zdaj imajo samo še moški pevski zbor in knjižnico.

V RAVNU je bilo LPD »France Bevk«, ki se je po združitvi Padne, Nove vasi in Ravna preimenovalo v LPD Sloga. Imeli so okrog 200 članov in močno razvito dejavnost: dramsko, zabavno, pevsko, kino sekcijo, folklorne skupine ter bogato knjižnico. Stagnacija se je pričela leta 1955, ko je veliko mladine odšlo v industrijo in je ostalo na šoli malo učiteljev. Značilno je, da je bilo nekoč na ravenski šoli 300 otrok, danes pa jih je okrog 70. Danes LPD Sloga spi, niti upravni odbor društva se ni konstituiral.

V STRUNJANU je sodelovalo v prosvetnem društvu 140 Slovencev in Italijanov do leta 1953. Imeli so pevski zbor, dramsko sekcijo, bogato knjižnico in godbo na pihala. Vse družbeno življenje je bilo v Kulturnem domu. Po prodaji stavbe za politični dom je vsa ta dejavnost zapla in še do danes ni uspel noben poskus, da bi jo obudili.

PORTOROŽ je imel LPD »Branko Kozlovic«, ki je nehalo s delom v juniju 1956, potem ko je Ljudski dom prevzelo Turistično društvo. Številne knjige bogate družbene knjižnice so za dolgo časa obležale v zabojih v hotelu Palace, dokler jih ni prevzela Mestna knjižnica v Piranu. Pozneje se je lepo uveljavljala moški pevski zbor, vendar pa je leta 1959 vse zamrlo. Danes imajo v Portoroku samo folklorno skupino, ki deluje v okviru Turističnega društva.

Se vedno pa je živahna dejavnost italijanskega kulturnega krožka »Giuseppe Tartini«, ki ima 286 članov. V sekciji kulturne dejavnosti imajo od deklet mandolin, harmonikarski zbor in zabavni orkester s pevci, v sekciji za idejno-vzgojno dejavnost pa prirejajo razna predavanja, imajo lepo knjižnico in čitalnico ter urejene klubske prostore z radiom in televizorjem. Uredili bodo še posebno igralno sobo in odprli plesno salo.

Dokončno sliko kulturno-prosvetne dejavnosti ustvari podatek, da je bilo treba za vse vidneje priznanje in pridretive povabiti manjše ali večje skupine.

pisma uredništvu

Tovariš urednik!

Ne bi se ustavljal ob tej stvari, ko bi šlo za otroke, toda v zadevo so vpleteni ostareli fantje iz Smokvic pri Slovenskem Grašču. Ti fantje so po letih že možje, ker pa niso še poročeni, jih lahko mirne duše kličejo »stari smokovski fantje«. Zal se je zanje Istra na hrvaški strani zaprla in tako ne morejo več po neveste. Zaradi tega se masšujejo nad nedolžnimi vaščani. Ponekod lepjo plakate, po dimnikih nastavljajo

pine od drugod. Letos je izostala tudi javna proslava Prešernovega dne.

V letošnjih načrtih zavzemajo glavno mesto priprave na prevzem Kulturnega doma Tartini v Piranu, ki ga bo prevzel občinski svet Svobod in PD. Tako mislijo v Piranu ustanoviti dramsko sekcijo, oživiti oktet in ustanoviti sekcijo mladinskega baleta. V Luciji bodo skušali z dosedanjim aktivnostjo dočakati dozidavo odra, v Sečoveljah bo še dalje prepeval moški pevski zbor, društvo pa bo sodelovalo s KO SZDL za ureditev primernih klubskih prostorov. Ravenska Sloga nima programa, v Strunjanu pa se navdušujejo za klubsko življenje in za plesni orkester in se bodo zato povezali s KO SZDL.

Dosedanja finančna politika v kulturi je bila neurejena, nesmotna, nenačrtna in neperspektivna. Deloma tudi zato, ker koristniki nimajo izdelanih planov in tudi ne programov dela, veliko bolj pa zato, ker kulturne politike ni vodila občina, pač pa razni finančni organi, ki so razdeljevali denar mehanično in nestimulativno. Prosvetna društva so bila preveč osamljena, o kulturni problematiki so vse premalo razpravljali politični forumi in družbene organizacije. Nepravilen odnos je bilo čuti tudi v gospodarskih organizacijah. Izjema pri tem je Splošna plovba, ki je nabavila kompletno garnituro instrumentov za godbo na pihala, dalje KZ Lucija, ki je kupila ozkočrtno kinoaparaturu ter končno Rudnik Sečovelje, ki plačuje upravnika kulturnega doma.

Vendar bi bila pretirana trditve, da je samo materialna plat zavrla vsako kulturno-prosvetno dejavnost. Glavni vzrok je bil prav gotovo v tem, da so društva skušala gojiti v glavnem klasične oblike kulturno-prosvetne dejavnosti, ki so se preživele in prenehale privlačevati ljudi. Ze sam program društva navadno ni bil nič kaj spodbuden, kajti sestavljen je bilo navadno ozek krog ljudi ali celo posameznik, ne da bi pri tem razpravljali z družbeno-političnimi organizacijami ali ljudmi na terenu.

V živahni razpravi o nadaljnjem razvoju v komuni so izoblikovali predlog o otvoritvi oddelka za pihala pri piranski Glasbeni šoli, predlagali so ustanovitev Društva glasbenikov in klubov SZDL za godbenišvo. Končno so izvolili nov 19-članski odbor in sprejeli sklep o namestitvi profesionalnega tajnika.

slamnatte može tudi v času, ko ni pusta. Včasih pa se zgodi, da se znajdejo vsi koši in vse lestve iz cele vasi na enem kupu. Gorje tudi trtati, včasih je ves vinograd na tleh. In še cela vrsta je podobnih »akcij«...

Kaj bi naštevali njihove podvige, saj že po teh, kar smo jih tu omenili, si jih lahko predstavljamo. In želimo, da bi z njimi prenehali.

Marjan Starc

DRUŠTO

LIKOVNIH UMETNIKOV

Preteklo nedeljo so ustanovili v Kopru Društvo slovenskih likovnih umetnikov za primorski okraj. Tako društvo imajo že tudi v Celju in Mariboru, zdaj pa smo ga dobili še v Kopru.

Novo ustanovljeno društvo si je zadalo nalogo, da bo poživilo likovno dejavnost z rednimi likovnimi razstavami primorskih slikarjev v Kopru in v drugih občinskih središčih. Razna predavanja naj bi skupno z razstavami pripomogla k vzgoji boljše okusa in vrednotenja umetnin. Društvo želi, da bi umetnost in kvaliteta prodrla tudi na tržišče in bo v ta namen odprlo prodajalno umetnostnih in uporabnih predmetov, med katerimi bodo zavzemali posebno mesto turistični spominki.

Mislijo še na stalno galerijo primorskih umetnikov v Kopru v bivši kapelici na Trgu revolucije, kjer so zdaj garaže.

V svoje vrste bo društvo pritegnilo vse akademske slikarje in kiparje iz okraja, tako da bo število 15 članov.

AKADEMSKI PLES
V POSTOJNI

V soboto, 16. marca, bo v Jamski restavraciji v Postojni tradicionalni akademski ples z brucovanjem, ki ga vsako leto prireja Klub študentov okraja Koper.

Doslej je brucovanje vodil Zeleni car s svojim Brucmarjem in ostalimi pačdaši. Letos pa so se študentje odločili, da bodo to staro obliko sprejemanja novincev med svoje vrste zamenjali z novo, sodobnejšo. Bruci bodo morali opraviti sprejemni izpit.

Za zabavo bo poskrbel že znani 9-članski ljubljanski ansambel Shadows.

kulturna kronika

»KAMNITI CVET« V PLESU

Ljubljanski baletni ansambel je prvi v Jugoslaviji izvedel baletno priredbo KAMNITI CVET, ki jo poznamo tudi kot film. To je zadnje glasbeno delo Sergeja Prokofjeva, ljubljansko uprizoritev je koreografiral in režiral dr. Henrik Neubauer. Baletni ansambel ljubljanske Opere je to delo nastudiral zelo skrbno, zaradi svoje pravičnosti, vedrine in optimizma pa je dosegel pri občinstvu lep uspeh.

DOBILI BOMO GLEDALIŠKO BIBLIOGRAFIJO

pobudo za izdajo bibliografije domačih dramskih del ter pomembnih dramskih prevodov iz svetovne književnosti. Pobudo so sprejele vse akademske znanosti, univerzitetne knjižnice in Matica. Konec marca se bodo zato sestali v Novem Sadu predstavniki vseh teh kulturnih ustanov in določili načela ter metodo dela.

PISATELJ JOŽE PAHOR SLAVI 75-LETNICO

Te dni je slavil slovenski pisatelj Jože Pahor 75-letnico svojega življenja. Rojen je bil v Sežani, leta 1926 je pribežal v Jugoslavijo. Po poklicu je učitelj, učiteljice pa je obiskoval v Kopru. Za pisateljsko pero je prijel že zgodaj in že v Trstu je bil urednik Navega roda in Učiteljskega lista. Najbolj so znani njegovi štirje romani: Serenissima (eden najbolj znanih slovenskih pripovednih tekstov), Medvladije (razmere na Primorskem okrog prve svetovne vojne), Matija Gorjan (kmečki upori leta 1915), Pot Desetega brata (življenjske Josipa Jurčiča). Pisal je tudi v razne revije in odrska dela. Njegova zadnja knjižica so mladostni spomini pod naslovom Mladost na Krasu.

KOLIKO IMAMO RADIJSKIH IN TELEVIZIJSKIH SPREJEMNIKOV

Statistični podatki iz leta 1961 pravijo, da smo imeli pri nas 1.672.203 radijskih naročnikov, to se pravi, da pride na vsakih enajst prebivalcev en radijski sprejemnik. Zanimiva je primerjava, da je bilo leta 1956 le 710.694 radijskih naročnikov, leta 1959 pa 1.155.113. Televizijskih naročnikov je bilo leta 1961 61.538, komaj leto pred tem pa 29.776.

NA GRAFIČNEM BIENALU V LJUBLJANI BO 57 DRŽAV

V Moderni galeriji v Ljubljani bo letos V. grafični mednarodni bienale. Prve prijave že prihajajo, skupno pa je vodstvo bienala povabilo na sodelovanje 57 držav. Vsa avtorja pa bo lahko razstavil največ tri dela, razen tega pa bočevalski žiriji, ki bo sklepala o nagradah, bosta letos dva jugoslovanska in sedem tujih predstavnikov.

MEDNARODNI GLASBENI NATECAJ V TRSTU

Tržaška občina in konservatorij »Giuseppe Tartini« sta razpisala mednarodni natečaj za izvirne simfonične skladbe. Skupni znesek treh nagrad je 2.750.000 lir, naslov natečaja pa je »Nagrada mesta Trsta 1963«. Skladbe bo izbirala mednarodna žirija. Ta natečaj je letos drugič. Lani je dobil prvo nagrado Amerikanec Joseph Ott, dokler pa natečaj ni imel mednarodnega značaja, pa je bil med nagradenci tudi naš tržaški rojak skladatelj Ubald Vrabec.

PROGRAM GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE KOPER V LETU 1963

Gospodarski in družbeni razvoj občine Koper je bil v letu 1962 skladen z nalogami in smernicami plana za leto 1962, čeprav industrija ni dosegla v celoti predvidenega obsega proizvodnje. Močno se je povečala gospodarska aktivnost, predvsem v drugem polletju in so mnoge gospodarske organizacije presegle predvideni obseg realizacije.

Hkrati z naraščanjem proizvodnje, predvsem storitev in uslug, se je povečala tudi produktivnost dela, ki so jo spodbujali izboljšani sistemi delitev po delu v gospodarskih organizacijah. Čeprav so se nominalni osebni dohodki zviševali, pa so se zaradi zviševanja življenjskih stroškov realni osebni dohodki nekoliko znižali in tako zaostali za rastjo produktivnosti dela.

Ob upoštevanju vzrokov, ki so vplivali na gospodarsko gibanje, ter rezultatov, ki so bili doseženi, ugotavljamo, da je bila v preteklem letu ustvarjena realna podlaga za nadaljnjo krepitev proizvodnje in razvoj družbene, proizvodne in narodnega dohodka v vseh gospodarskih dejavnostih, s tem pa tudi za nadaljnje izboljšanje življenjskih razmer prebivalstva ter za razvijanje in krepitev sistema družbenega samoupravljanja in socialističnih družbenih odnosov.

Dvig proizvodnje in tudi uslug ter realizacija zastavljenih gospodarskih nalog v letošnjem letu bo zahtevala maksimalno mobilizacijo vseh zmogljivosti in povečanje prizadevanje vseh nosilcev gospodarskega razvoja. Težišče dela bo moralo biti predvsem v prizadevanju za višjo proizvodnjo, za večji izvoz in višjo storilnost. Glede na vsakoletno zaostajanje proizvodnje v prvem polletju bo potrebno skrbeti, da v letošnjem letu ne bi prišlo do tega zastoja, ki se ga običajno le s težavo nadoknadi v drugem polletju.

Konkretni načrti s področja gospodarstva, družbenih služb, predvsem pa investicij v objekte in službe družbenega standarda so izbor najnujnejših potreb. Želja občinskega ljudskega odbora je, da občani na zborih volivcev razpravljajo o upravičenosti predloženega osnutka plana in ukrepov, ki jih občinski ljudski odbor predvideva za njegovo uresničitev.

Družbeni proizvod in narodni dohodek

Uspehi gospodarskega razvoja v preteklih letih so ustvarili stvarno osnovo za nadaljnji porast družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Upoštevajoč pogoje v naši občini in smernice zveznega in republiškega plana se bo družbeni proizvod v naši občini povečal za okoli 22 %, narodni dohodek pa za okoli 24 %. Povečanje bo torej znatno večje, kakor je bilo v lanskem letu v primerjavi z letom 1961.

V okviru zgoraj navedenih odstotkov pa so seveda znatna nihanja v gospodarskih panogah. Družbeni proizvod je bil po posameznih gospodarskih panogah naslednji:

	Indeks	1962/61	1963/62
Industrija	101	132,5	
kmetijstvo	85	130	
gradbeništvo	108	113	
promet	106	119	
trgovina	107	111	
gostinstvo	114	113	
obrtn	111	113	
prosv. dejavnost	106	110	
komunala	109	119	

V okviru takšnega skupnega gibanja vrednosti proizvodnje se bo hitreje povečevala proizvodnja družbenega sektorja kot zasebnega. Celotna vrednost proizvodnje bo dosegla v letu 1963 že nekaj preko 30,5 milijarde dinarjev. Na prvem mestu bo promet z okoli 13,5 milijarde, na drugem pa in-

dustrija z okoli 10 milijardami celotne realizacije.

Povečanje proizvodnje temelji na sedanjih ter na novo usposobljenih zmogljivostih, v nemoteni oskrbi z reprodukcijskim materialom, nadaljnjem povečanju blagovne izmenjave s tujino, v povečanju uslug ter v močnem razvoju domačega in tujega turizma.

Delovna storilnost in zaposlenost

Storilnost v gospodarstvu, merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega, bo v primerjavi z letom 1962 predvidoma povečana za okoli 15 do 16 %. Zaposlovanje bo po dinamiki nekoliko hitreje kot lani, in to predvsem v kmetijstvu, gostinstvu in turizmu ter v gradbeništvu. Po posameznih panogah pa predvidevamo indeks porasta storilnosti in zaposlenosti (prve številke so za storilnost in druge za zaposlenost):

	1963/62	1963/62
industrija	131	103
kmetijstvo	107	123
gradbeništvo	104	109
promet	111	107
trgovina	113	98
gostinstvo	101	114
obrtn	108	105
prosveta	106	105
komunala	108	111

Na novo se bo zaposlilo okoli 380 oseb ali skoraj 6 % zaposlene delovne sile. Tako se bo povečal tudi narodni dohodek na prebivalca od 282.000 v letu 1962 na 339.000 v letu 1963, kar je skoraj za 20 % več.

Večjo storilnost bomo lahko dosegli z uvajanjem sodobnejših proizvodnih procesov, z izboljšanjem organizacije dela in z boljšim izkoriščanjem vseh zmogljivosti. Vplivala bo tudi izpolnitev sistemov delitve osebnih dohodkov, ki se predvidevajo za 11 do 12 % večji, kot so bili v preteklem letu.

Investicije

Potrošnja investicijskih sredstev v letošnjem letu bodo narokovale naslednje zahteve: dograditev začetih objektov, in sicer predvsem tistih, kjer bo možno že letos močno povečati obseg proizvodnje ali prometa, upoštevajoč pri tem tudi možnosti z novim vlaganjem povečati izvoz. V programu negospodarskih investicij je treba izbrati predvsem med tistimi načrti, katerih uresničitev bo najhitreje vplivala na dvig življenjske ravni občanov in katere bi omogočile v nadaljnjih letih normalen razvoj in ureditev komunalnih naprav.

Pri zbiranju sredstev za investicije za razširjeno reprodukcijo naj velja načelo, da bi se v čim večjem obsegu angažirala zunanja podjetja, ki so gospodarsko in ekonomsko zainteresirana in povezana z našim področjem.

V celoti bo na območju naše občine uporabljenih za gospodarske investicije, 5.544 milijonov, za negospodarske investicije pa 2.469 milijonov dinarjev, kar da skupaj 8.013 milijonov dinarjev. Vlaganje v osnovna sredstva gospodarskih organizacij je za letošnje leto za okoli 90 % večje, kakor je bilo lani. V primerjavi z letom 1962 bo višina vlaganj v posamezne panoge naslednja:

	Indeks 1963/62
industrija	400 %
kmetijstvo	95 %
gradbeništvo	90 %
promet	112 %
trgovina	115 %
gostinstvo	—
turizem	450 %
obrtn	300 %
komunala	260 %

Investicije se predvsem povečajo v industrijskih podjetjih, in sicer za gradnjo novih zmogljivi-

vosti podjetja »Iplas«, v gostinstvu za gradnjo turističnih objektov v Zusteri in v Ankaranu ter za obrt in komunalna podjetja, ki v preteklih letih niso skoraj ničesar investirala. Gospodarske organizacije razpolagajo z lastnimi skladi za predvidene investicije le z okoli 20 % sredstev, večina sredstev pa bodo najele v obliki kreditov iz raznih republiških in bančnih virov, in sicer skoraj 70 odstotkov vseh potrebnih sredstev.

Komunalne naprave in objekti

Za komunalne investicije je namenjenih v letu 1963 okoli 764 milijonov dinarjev ali za 117 % več kot lani. Za potrošnja sredstva ter v prvi vrsti za smotrno komunalno urejevanje mestnega področja je predvsem nujna izdelava urbanističnega načrta, regulacijskega načrta občine in parcialna zazidalna obdelava posameznih predelov.

Za financiranje komunalnih naprav bo potrebno poleg sredstev komunalnega sklada pritegniti še znatna sredstva gospodarskih organizacij (okoli 255 milijonov) in tudi druge vire, predvsem bančna sredstva in posojila (okoli 103 milijonov).

Razpoložljiva sredstva komunalnega sklada bodo namenjena predvsem za naslednje objekte in naprave: ureditev Titovega trga, Muzejskega trga, Vojkovega nabrežja, Zupaničeve ulice, Kidričeve ulice, parkirnih prostorov pri Stadionu, na Vergerjevem trgu, pred hotelom »Triglav« ter ureditev drugih manjših ulic v Kopru in Smedeli.

Predvidena je komunalna ureditev v Šalari, v Zusteri in v Smedeli III. ureditev pešpoti iz Smedele k šoli s podhodom.

Sklad bo že letos začel z deli na zbiralnih kanalih Šalara-Smedela in na delih čistilne naprave na Bonifiki. Začela se bodo dela za novo avtobusno postajo in dovozne ceste, iz tega sklada se bo financirala tudi nova prometna postaja in prostori za postajo milice.

Na podeželju se bodo uredile vsaj delno komunalne naprave v Ankaranu, obnovila se bo cesta Pomjan-Koper, cesta za Osp, za Smarje, cesta v Dekanih, rekonstruiral se bo most na Rižani.

Predvideva se, da bi se začelo s sredstvi komunalnega sklada in s krediti, ki jih je sklad že najel, z rušenjem starih zgradb v Kopru, za kar je predvideno okoli 100 milijonov dinarjev.

Pri reševanju komunalnih vprašanj imajo veliko nalogo komunalna podjetja, predvsem komunalni servis, ki so ga letos organizacijsko in kadrovsko utrdili, poleg tega pa se bo to podjetje tudi opremilo s primernimi delovnimi sredstvi, tako s sredstvi za čiščenje ulic, za odstranjevanje in odvoz smeti itd.

Družbeni standard in družbene službe

V objekte in dejavnost družbenega standarda bo letos vloženih okoli 1705 milijonov dinarjev, kar je za 35 odstotkov več kakor v preteklem letu.

Za stanovanjsko izgradnjo bo predvidoma potrošeno 1.053 milijonov dinarjev. S temi sredstvi bo predvidoma v gradnji 255 stanovanj, in sicer 32 garsonjer, 115 dvosobnih, 72 trosobnih in 36 štiri in večsobnih stanovanj. Tako se bo pridobilo okoli 15.483 m² neto stanovanjske površine. Stanovanja se bodo gradila v glavnem v Smedeli in v Šalari, nekaj pa tudi v Škofijah.

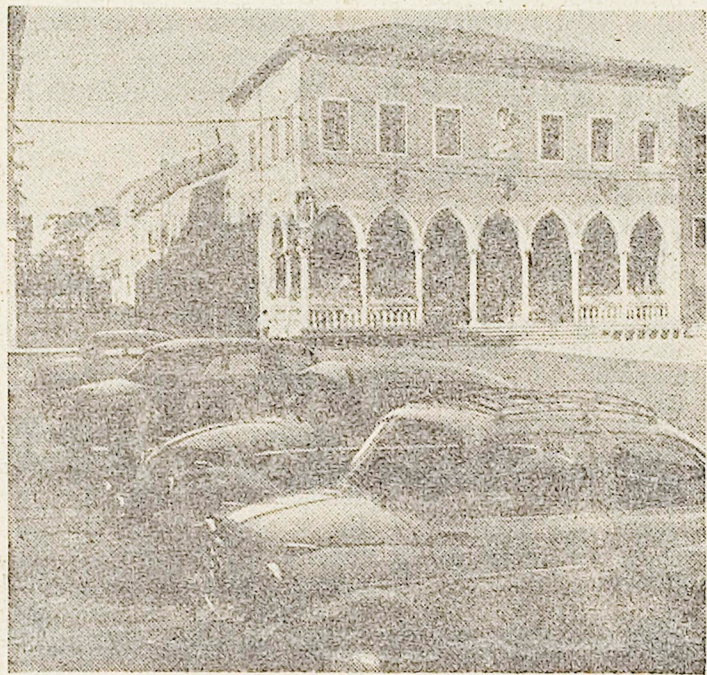
Stanovanjski sklad bo predvidoma vložil v stanovanja 613 milijonov, podjetja bodo dala lastne udeležbe okoli 260 milijonov, 131 milijonov pa bo udeležba ostalih

organizacij in ustanov. Z angažiranjem individualnih sredstev v zadrugi ali individualni gradnji stanovanjskih hiš se predvideva okoli 48 milijonov udeležbe.

Investicije v šolstvo bodo znašale v tem letu okoli 68 milijonov. Predvidevamo, da bi se dokončala šola v Smarjah (15 milijonov), za adaptacijo ostalih šol na podeželju pa se bo potrošilo okoli 21 milijonov. Začel se bo graditi tudi otroški vrtec v Smedeli, za kar je predvidenih okoli 30 milijonov.

V zdravstvu se bo letos pričelo z gradnjo nove bolnišnice v Skočjanu ter z urejevanjem komunalnih naprav in terena ter gradbišča. Sredstva, ki se zberejo za investicije v zdravstvu, naj bi se uporabila predvsem za gradnjo nove bolnišnice.

Poleg navedenih investicij za potrebe standarda in družbenih služb se bo v tem letu začelo z gradnjo novih sodnih prostorov, poslovnih prostorov za komunal-

no banko, dokončala se bo gradnja gasilskega doma, uredili pa se bodo tudi prostori za Zavod za zaposlovanje delavcev z delavnico za invalide. S temi gradnjami poslovnih prostorov se bo začelo reševanje vprašanje poslovnih prostorov za mnoge druge dejavnosti, ki bodo lahko dobile prostor v sedanjih zgradbah.

Značilnost razvoja pomembnejših gospodarskih panog

Industrija

Družbeni plan upošteva kot pogoja za večjo proizvodnjo poživitev dinamike industrijske proizvodnje med vsem letom. Industrijska proizvodnja naj bi se povečala v letu 1963 za 20 %. Najbolj bi se morala povečati proizvodnja podjetja »Tomoš« in »Iplas«, in sicer za okoli 40 %, ostala industrijska podjetja pa bi povečala proizvodnjo od 4 do 11 %.

V industriji je potrebno z boljše organizacijo in dodatnimi investicijami omogočiti podjetju Tomoš povečani in rentabilni obseg proizvodnje. Podjetje Lamp bo začelo v letošnjem letu s postopno rekonstrukcijo strojnega parka, hkrati pa se bo vključevala proizvodnja te tovarne s kooperacijo v proizvodnjo z ostalimi sorodnimi podjetji.

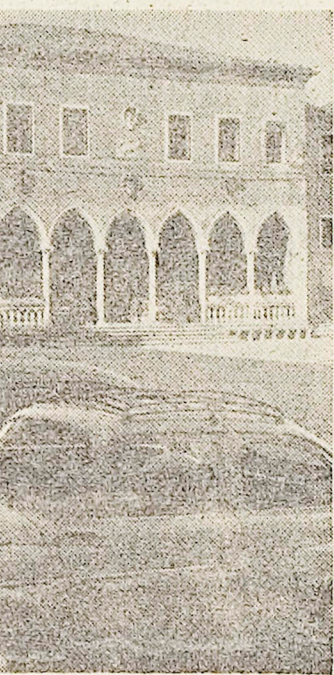
Podjetje Iplas bo že v tem letu pričelo z večjimi investicijskimi vlaganji za izgradnjo kemične industrije. Pri tem naporih bo potrebno podjetje podpreti moralno in materialno, da bi se začel realizirati program proizvodnje umetnih vlaken.

Povečani obseg proizvodnje pa ni odvisen samo od večjega izkoriščanja obstoječih in novih zmogljivosti, temveč tudi od možnosti prodaje na domačem in tujem tržišču. Zato predlog družbenega plana predvideva za 32 % večji izvoz kot v lanskem letu. Za izvoz naj bi začela proizvajati tudi podjetja Stil in Iplas.

Predvidene planske naloge bo morala industrija uresničiti le s 3 % povečanim številom zaposlenih in bi se torej storilnost povečala kar za 17 %. Upoštevajoč zelo nizko storilnost v nekaterih tovarnah v lanskem letu, je to povečanje ekonomska nujnost za rentabilno poslovanje. Kolektivni bodo planske naloge uresničili, če bodo upoštevali temeljne naloge in zahteve, kot so: uspešen start na začetku leta, racionalizacijo tehnološkega procesa brez večjih investicijskih vlaganj, večje izkoriščanje zmogljivosti z večjimi izmenami ter z boljšo obdelavo trga predvsem v inozemstvu.

Gradbeništvo

Gradbene storitve se bodo predvidoma povečale za 10 %, za nadaljnji razvoj gradbeništva pa bo vloženih okoli 55 milijonov dinarjev. Ta sredstva se naj bi porabila predvsem za nabavo gradbene opreme, da bi se tako storilnost povečala tudi domačemu gradbenemu podjetju.

V gradbeništvu oziroma bolje rečeno v stanovanjski izgradnji, je v letošnjem letu zelo pomembna še večja usmeritev na gradnjo stanovanj za tržišče. Tudi nekatere ostale objekte bi gradbeno podjetje lahko gradila za tržišče, tako na primer skladišča v Kopru, ki bi jih nato prodajala podjetjem. Uveljavitev gradbeništva kot proizvajalca za tržišče bi imela za posledico cenejše rešitve in hitrejšo gradnjo. Seveda pa bo gradbeništvo težko uresničilo vse svoje naloge, če se ne bo vzporedno pohitelo z urbanistično in zazidalno obdelavo posameznih področij.

Promet

Predvideni razvoj gospodarstva ter specifični pogoji Kopra omogočajo oziroma zahtevajo zelo hiter razvoj obsega vseh dejavnosti prometa.

Prometne storitve se bodo predvidoma povečale za okoli 14,5 %, in sicer poštni promet za okoli 12 %, tovarni promet za okoli 18 %, avtobusni promet pa za okoli 10 %. Delovna sila se bo povečala za okoli 7,5 % in bo tako produktivnost porasla za okoli 7 %. Večja koordinacija med tovarnim prometom in pristaniščem na eni strani ter med avtobusnim prometom in turističnimi organizacijami lahko prispeva k boljšemu izkoriščanju razpoložljivih zmogljivosti.

Za vlaganja v osnovna sredstva v prometu se predvideva okrog 1,5 milijarde dinarjev in to preko 1 milijarde v nadaljnjo gradnjo in razširitev pristanišča, podjetje Slavnik bo obnovilo svoj vozni park, podjetje Intereuropa pa bo

svoje zmogljivosti povečalo za okoli 7 %.

Važna je tudi izboljšava in modernizacija poštnega prometa in PTT službe. Zagotovljena so sredstva za položitev novih PTT kablov med Koprom in Piranom in bodo dela verjetno letos končana. Struktura prometnih uslug se zboljšuje v korist inozemskih prevoznih in bo imelo podjetje Intereuropa v letu 1963 že preko 50 % vseh prevozov za inozemske naročnike. Tako postaja tovarni promet zelo pomemben ustvarjalec deviz.

Trgovina

Nagel razvoj proizvodnje, zlasti pa prometa in turizma ter tudi delež družbenega sektorja kmetijstva v preskrbi prebivalstva ustvarjajo pogoje za 10 % povečanje blagovnega prometa. Družbeni plan predvideva, da bi se promet na drobno povečal za cca. 16 %, na debelo pa za okrog 6 do 7 %.

Zaposlenost v trgovini bi bila celo za 2 % manjša in bi bila tako produktivnost za okrog 12 % večja kot v preteklem letu.

Za povečanje prometa v trgovini na drobno bo pomembno investiranje v trgovini, saj bo v letošnjem letu uporabljenih v ta namen preko 266 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo uporabljena v glavnem za povečanje in modernizacijo trgovskih lokalov. Med drugim bodo letos urejene: trgovina s pohištvom in izdelki domače obrti v Kidričevi ulici, renovirani in urejeni bosta trgovini za prodajo mesa in delikatesnega blaga na Mudi in v Zupaničevi ulici. Odprta bosta dva vinotoka v Kopru, na novo bo urejena delikatesa in živilska trgovina v Čevljarski ulici, uredila se bo nova prodajalna kruha in slaščic v Kidričevi ulici, ureditev trgovine v Gračišču in Bezovici.

Začelo se bo z gradnjo samopostrežne trgovine na Titovem trgu, z gradnjo potrošnega centra v Smedeli in verjetno tudi z gradnjo potrošnega centra na Vojkovem nabrežju. Že pred sezono se bo zgradilo nekatere nove servise z bencinskimi črpalkami tako v Ankaranu ter na cesti Križišče-Koper.

Med nalogami, ki jih bo treba uresničiti v blagovni izmenjavi, bo ureditev oskrbe v sezoni s kmetijskimi pridelki, poleg tega pa tudi pritegnitev proizvajalcev in večjih zunanjih trgovskih podjetij za organizacijo maloprodajne mreže na obalnem področju.

Turizem in gostinstvo

Lanskoletni rezultati upravičujejo predvideno 16,5 % povečanje prometa v turizmu in gostinstvu. Pri tem naj bi se inozemski turizem povečal za 25 %, devizni priliv pa za okoli 32 %.

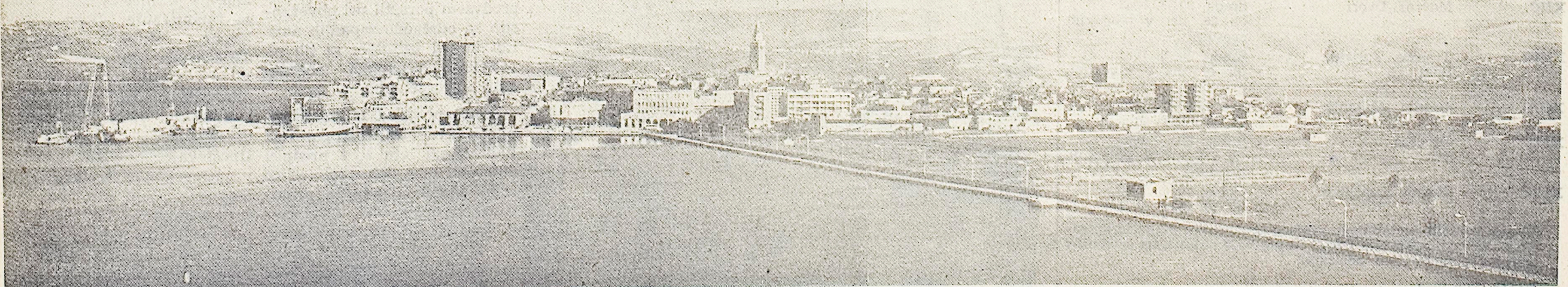
Takšne optimistične turistične napovedi pa bo lahko uresničiti, če bodo nove turistične kapacitete pravčasno dograjene in če bomo s prizadevanji na vseh področjih znali obdržati turista v naših krajih daljšo dobo in če bo imel turist možnost večje potrošnje.

Za povečanje turističnih zmogljivosti bomo letos investirali preko 725 milijonov dinarjev. Pridobili bomo preko 270 novih ležišč in preko 480 novih restavracijskih sedežev. S tem se bodo celotne zmogljivosti povečale za preko 17 %.

Obrt

V letošnjem letu bodo obrtna podjetja in delavnice povečale svojo dejavnost za 11 %. V obrtno dejavnost do letošnjega leta ni bilo skoraj ničesar investirano, letos pa se predvideva za nabavo osnovnih sredstev obrtnih delavnic okoli 64 milijonov dinarjev.

V obrti je potrebno organizirati obrtne centre tako za lesno stroko, kovinsko, elektro, organizirati je treba invalidsko delavnico, predvsem pa je v celotni obrti potrebno spremeniti strukturo delovnih sredstev tako, da bodo obrtne delavnice opremljene s takšnim orodjem in stroji, ki so potrebni za servisno in uslužnostno obrt.

V KOPRSKI OBČINI RAZPRAVA O PLANU
ZBORI VOLIVCEV

Občinski ljudski odbor Koper je pripravil predlog družbenega plana in proračuna občine za leto 1963. O predlogu je že razpravljaj svet za družbeni plan in finance, v naslednjih dneh pa bodo predloge obravnavali na zborih volivcev v vseh volilnih enotah na območju občine po naslednjem razporedu:

St. volilne enote	Naselja in ulice, ki jih zajema volilna enota	Kraj in čas zbora volivcev
I. in II.	Območje I. m. četrti Koper	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v sejni dvorani ObLO
III., IV. in V.	Območje II. m. četrti Koper	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v mali dvorani gledališča
VI., VII. in VIII.	Območje III. m. četrti Koper	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v mali dvorani gledališča
IX.	Območje IV. m. četrti Koper	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v sejni dvorani ObLO
X.	Semedela, Pastoran, Barban	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v društveni dvorani
XI.	Zusterna, Prove, Markov hrib	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v gostilni »Zusterna«
XII.	Škocjan, Salara, Bošamarin, Paderna, Kampel, Triban, Manžan, Trikola	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v prostorih KO Škocjan
XIII.	Vanganel, Centurska dolina, Hliban, Sv. Ubald, Bonini, Kalisburg, Centur, Montinjan, Cepinje	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v zad. domu Vanganel
XIII.	Bertoki, Lazaret, Prade, Sermin, Santoma	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v zad. domu Bertoki
XIV.	Čežarji-Pobegi	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Čežarji-Pobegi
XV.	Ankaran-Oltra, Goželj, Debeli rtič, Beneša, Nikolaj, Katarina	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v dvorani bolnice Valdoltra
XVI.	Škofije — I., II., III. in IV., Valmarin	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Škofije
XVII.	Jelerji, Božiči	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XVIII.	Hrvatini, Cerej, Sodniki, Norbedi, Fajti, Premančan, Kolomban, Brida, Barižoni	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v kulturnem domu Hrvatini
XIX.	Tinjan, Slatine, Rombi, Urbanci	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XX.	Plavje, Badiha, Beloglav	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v šoli Plavje
XXI.	Dekani	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Dekani
XXII.	Pridvor, Kortine, Gregorič, Turki, Pečki, Dvori, Fikoni, Kocjančiči, Kavaličiči	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Pridvor
XXIII.	Rižana	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v šoli Rižana
XXIV.	Črni kal	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXV.	Osp-Gabrovica	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v Ospu
XXVI.	Kastelec-Socerb	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v prostorih v Kasteleu
XXVII.	Črnotiče-Praproče	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih v Črnotičah
XXVIII.	Loka, Bezovica, Podpeč	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih v Loki
XXIX.	Hrastovlje, Dol	Ponedeljek, 18. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXX.	Šmarje, Grintovec, Kaverljag	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Šmarje
XXXI.	Gažon, Sergaši, Križišče	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXII.	Krkavče, Hribi, Zbabi, Skrljevec	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXIII.	Koštabona, Puče	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXIV.	Pomjan	Torek, 19. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXV.	Marezige, Sabadini, Burji, Bržani, Babiči, Rojci, Rokavci	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXVI.	Boršt, Glem, Labor	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v gostilniških prostorih
XXXVII.	Truške, Trsek, Zabavlje, Kortina	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v šoli
XXXVIII.	Lopar	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XXXIX.	Gračiče, Poletiči, Smokvica, Popetre	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v šoli
XC.	Kubed, Mostišče	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XIC.	Sočerga, Lukini, Seki, Pisari	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v zadr. domu Sočerga
XTC.	Movraž, Dvori	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XIHC.	Trebeše, Tuljaki, Sukljani	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XIVC.	Gradin, Abitanti	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v šoli
XVC.	Pregara	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v običajnih prostorih
XVIC.	Hrvoji, Topolovec	Sreda, 20. 3. 1963 ob 20. uri v šoli

V vseh volilnih enotah bodo predlog družbenega plana in proračuna razlagali odborniki ObLO in pozivajo občane, da se zborov volivcev polnoštevilno udeležijo.

Koper, 13/3-1963

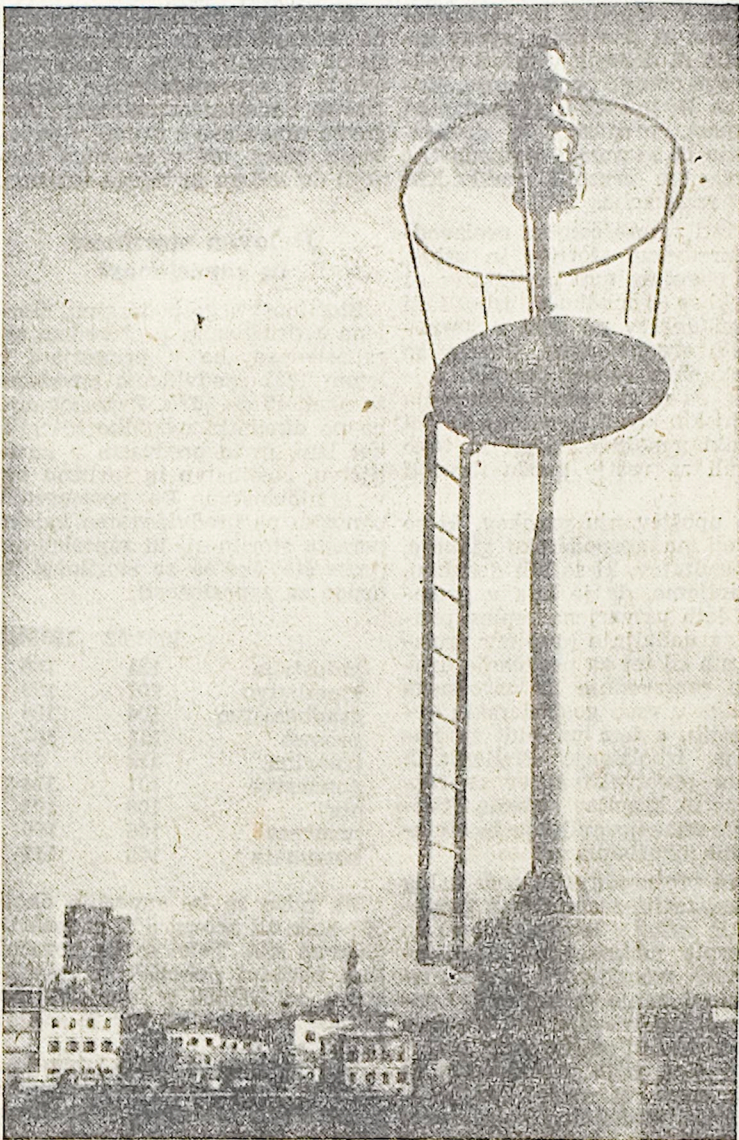
PREDLOG PRORAČUNA

občine Koper za leto 1963

Predlog dohodkov in izdatkov proračuna občine Koper je izdelan na osnovi realizacije proračunskih dohodkov v letu 1962 in ocene predvidenega povečanja posameznih virov dohodkov proračuna v letu 1963. V letošnjem letu se glede na potrebe narekuje drugačna delitev proračunskih dohodkov, tako, med republiko in okrajem, kot tudi med okrajem in občino. Skupni viri dohodkov se bodo letos predvidoma povečali kljub nižji udeležbi (v tem letu 43 %, v letu 1962 pa je bila udeležba na skupnih dohodkih 46 %) za 3,2 %. Posebni in lastni dohodki pa bodo povečani za 21 %. Za to povečanje pa ne bi bil rezultat dodatnih ali dopolnilnih obremenitev, temveč večje proizvodnje in ustvarjenega večjega prometa. Skupno povečanje proračunskih dohodkov in izdatkov nasproti letu 1962 se predvideva za 9,9 %. Kljub temu bo proračun občine tudi letos precej utesnjen, zato je potrebno še toliko bolj smotrnostv. Dohodki proračuna občine Koper za leto 1963 se predvidevajo:

I. SKUPNI DOHODKI	
1. Proračunski prispevek iz osebnega dohodka iz gospodarstva	303,021.000.— din
2. Proračunski prispevek iz osebnega dohodka izven gospodarstva	123,530.000.— din
3. Dohodnina, občinska doklada, obč. prometni davek in ostali skupni dohodki	112,680.000.— din
Skupaj:	539,931.000.— din
II. POSEBNI IN LASTNI DOHODKI	
SKUPAJ VSI DOHODKI	350,757.000.— din
10 % obvezna rezerva	889,988.000.— din
	61,612.000.— din
Dohodki za proračune	828,376.000.— din

Izračun proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev iz gospodarstva temelji na bazi 10 % povečanja osebnih dohodkov v gospodarstvu, kar je realno pričakovati. Pri izračunu proračunskega prispevka izven gospodarstva pa se je računalo povečanje osebnih dohodkov za 14,5 %, kar je tudi dosegljivo glede na število zaposlenih v tem letu nasproti letu 1962. Pri dohodkih od dohodnine in občinske doklade od kmetijstva se predvideva povečanje za 17 %. V tem letu bo uveljavljena obdavčitev kmetov po novih katastrskih izmerah. Pričakuje se, da bo s tem načinom odmera nekaj nižja, ker bodo odpadle vse fiktivne obdavčitve, toda s tem načinom obdavčitve se pričakuje mnogo boljša izterjava in je zaradi tega predvideno povečanje tega dohodka realno. Dohodnina od obrtništva, svobodnih poklicev in priložnostnih dohodkov se s planom predvideva povečanje za 26 % in to kljub temu, da je v tem letu uveljavljeno znižanje davčne lestvice. Ravno zaradi znižanja davčne lestvice pa se računa večji interes ustvarjanja višjih dohodkov in realnejše prikazovanje dohodkov. Predvideva pa se tudi normalno povečanje dohodkov v nekaterih strokah, zlasti v proizvodnji in gradbeni stroki. Občinski prometni davek od prometa na drobno se predvideva povečanje za 21 %, kar pa ne gre na povišanje stopenj, temveč na povečanje prometa, predvsem pri podjetju »Imex« in pa v poslovalnicah, ki bodo na novo odprte v Kopru.

Ena bistvenih sprememb je predvidena glede dohodkov iz prispevka komunalnih gospodarskih organizacij. Ta sprememba je v glavnem v tem, da se dohodek iz tega prispevka ne predvideva odstopiti komunalnim gospodarskim organizacijam, kot je bilo v preteklem letu, temveč se ta dohodek predvideva kanalizirati v proračun oziroma investicijski sklad občine Koper. Ta ukrep je nujno potreben, ker je komunalne probleme treba reševati skupno. Z združitvijo sredstev bo ta problem, ki je posebno v naši občini pereč, mnogo lažje reševati.

Tu je navedena obrazložitev le za nekaj dohodkov, ki predstavljajo glavni vir dohodkov na novo odprte v Kopru. Od ustvarjenih dohodkov se bo uporabilo za potrebe in finansiranje šolstva 195,470.000 dinarjev ali 36,25 % od skupnih dohodkov. Za potrebe upravnih organov občinskega ljudskega odbora 185,010.000.— dinarjev ali 34,31 % od skupnih dohodkov in za potrebe Okrajnega sodišča 21,190.000.— dinarjev ali 3,83 % od skupnih dohodkov.

Za kritje potreb proračunskih izdatkov ostane 426,706.000 dinarjev, ki so predvideni za kritje naslednjih potreb:

Za prosveto in kulturo	15,500.000.— din
Za socialno skrbstvo	52,265.000.— din
Zdravstveno zaščito	27,867.000.— din
Državno upravo	21,333.000.— din
Komunalno dejavnost	32,600.000.— din
Negospodarske investicije	32,500.000.— din
Dotacije skladom, sam. zav. in politično družbenim organizacijam	122,648.000.— din
Za obveze in garancije	76,900.000.— din
Nekrite obv. in prorač. rezerva	45,133.000.— din
Skupaj	426,706.000.— din

Povečanje proračunskih izdatkov je pri obvezah in garancijah za 33 % neporavnanih obveznosti iz preteklega leta za 18,5 %, za izdatke socialnega skrbstva za 18 % in za izdatke prosvete in kulture za 26 %.

Ne bi se spuščali v podrobno analizo navedenih proračunskih izdatkov. Že iz tega prikaza je razvidno, da so izdatki predvsem porastli pri obveznostih za odplačilo zapadlih anuitet in pri izdatkih, ki jih po veljavnih predpisih moramo kriti s proračunom.

Družbeni sklad za finansiranje šolstva občine Koper ima tudi v tem letu že s predpisi določene vire dohodkov, in to 60 % od 10 % rednega proračunskega prispevka, 2/3 dopolnilnega proračunskega prispevka. Poleg teh dohodkov pa bo ta sklad v letu 1963 udeležen na skupnih dohodkih v višini 36,25 % ali 195,470.000.— dinarjev. Na osnovi navedene soudeležbe na dohodkih bo šolski sklad v tem letu imel dohodkov 371,352.000.— dinarjev in ako k temu prištejemo še lastne dohodke sklada v višini 5,500.000.— dinarjev, bodo znašali skupni dohodki 376,852.000.— dinarjev. V letu 1962 pa je imel družbeni sklad za finansiranje šolstva občine Koper skupaj izdatkov 332,800.000.— dinarjev. Pri tem je pripomniti, da pri navedenih izdatkih ni upoštevan manjkajoč v višini 15,000.000.— dinarjev, ki izhaja iz leta 1961. Upoštevajoč ta plan dohodkov v primerjavi z realizacijo izdatkov v preteklem letu, znaša povišanje za 13,2 %. S tem povišanjem bo sklad za šolstvo z največjo štednjo lahko kril najnujnejše izdatke za redno funkcioniranje služb.

Obsežne priprave Delamarisa

Nogometaši Delamarisa se skrbno pripravljajo na bližnjo prvenstveno sezono. V nedeljo so sprejeli v goste ajdovsko Primorje in zmagali s 5:0. Tekma je bila v Izoli na zelo neprimernem igrišču. Spet se je pojavilo vprašanje odnosa občine in drugih činiteljev v Izoli, ki nočejo urediti tega vprašanja kljub protestom na zborih volivcev. Povsem je razumljivo, da je v Izoli mnogo problemov in da je nemogoče vse naenkrat rešiti, ampak pri stadionu gre za vprašanje vloženih sredstev, ki lahko propadejo. Če ne bomo hitro zagotovili sredstev, bo objekt razjedel zob časa in vložena sredstva bodo zaman. Če smo že neko stvar začeli, jo je treba speljati do konca, ne pa ostati nekje na sredi poti!

Glede same tekme naj povemo, da so bili igralci Delamarisa v veliki premoči. Če bi bili nekoliko bolj spretni v taktiki, bi bil lahko izid dvoštevilčen v njihovo korist. Napake je delal zlasti napad, ki se je večkrat pustil ujeti v offside. Tokrat sta zatajila Kostič in Janus, ki nista poslušala navodil tehničnega vodstva in z neskončnim preigravanjem hromila dobro zamišljene akcije vse-

Marija Petrovčič

Dne 7. marca smo spremili v Kopru k poslednjemu počitku tovarišico Marijo Petrovčič vd. Corradini, uslužbenko Narodne banke v Kopru v pokloju. Pokojnica je bila po rodu iz Gorice iz znane zavešne slovenske družine. Med vojno je sodelovala v vrstah Osvobodilne fronte kot tudi vsi člani njene družine. Njen mlajši brat je bil znani partizan Bobo Petrovčič, ki je padel leta 1943 v borbi za mesto Gorica, preden so jo zasedli Nemci. Zaradi tega je bila cela družina zaprta in seveda tudi rajnika tovarišica Marija.

Da bi se izognila nadaljnjemu preiganju s strani fašistov, se je rajnika Marija preselila po vojni v Koper. Tu je službovala 15 let, in sicer pri Istrski banki, pri Komunalni in Narodni banki. Bila je zelo priljubljena pri svojih kolegih in nadrejenih, stranke pa so jo cenile zaradi njenega vljudnega in taktičnega načina pri izvrševanju svojih dolžnosti. Tudi v javnem življenju je bila v Kopru zelo poznana in cenjena. Dokler ji je zdravje dopuščalo, je bila aktivna esepantistka.

Draga Marija, radi smo Te imeli in Te bomo zelo pogrešali. Ohranili Te bomo v trajnem in lepem spominu.

Pri zadetima družinama Petrovčič in Bauda izrekamo toplo sožalje.

M. C.

UPRAVNI ODBOR STANOVANJSKEGA SKLADA OBČINE HRPELJE

razpisuje

na podlagi 10., 46. in 47. člena zakona o financiranju gradnje stanovanj (Uradni list FLRJ št. 47-752/59) in na podlagi določil pravil sklada ter po sklepu sprejetem na svoji redni seji dne 5. marca 1963

NATECAJ

ZA POSOJILA ZA GRADNJO STANOVANJ NA OBMOČJU OBČINE HRPELJE

- Stanovanjski sklad občine Hrpelje bo dajal posojila iz lastnih sredstev do višine sredstev sklada zbranih v letu 1963.
- Natečaj se lahko udeležijo gospodarske organizacije, družbeno-pravne osebe, osebe, ki so v delovnem razmerju, invalidi in upokojenici.
- Ponudbe morajo biti vložene pri Stanovanjskem skladu občine Hrpelje najkasneje do 20. marca 1963 osebn ali po pošti priporočeno.
- Ponudba mora biti v zaprti kuverti, na njej pa oznaka »Natečaj za posojila za gradnjo stanovanj«.
- Ponudbi je treba priložiti:

- potrdilo o kreditni sposobnosti, ki ga izda banka, pri kateri ima gospodarska organizacija svoj žiro račun,
- vinzulacija zavarovalne police v korist sklada,
- sklep DS o zadolžitvi in o odstopu vsakotnih sredstev iz sklada skupne porabe za kritje anuitet,
- potrdilo o registraciji podjetja pristojnega sodišča,
- izjavo, da se strinja s pogojem natečaja,
- predračun stroškov in investicijski program,
- zasebniki pa potrdilo, da so v delovnem razmerju.

- Posojilo bo upravni odbor sklada odobral pod naslednjimi pogoji:

- rok vračila 20 let,
- obrestna mera 3 %,
- soudeležba najmanj 50 % od predračunske vrednosti.

- Prednost pri odobranju posojila bodo imeli ponudniki:

- ki bodo nudili krajši rok odplačila;
- ki bodo nudili višjo obrestno mero;
- ki bodo dokazali nujnost gradnje.

Po 10., 43., 44. in 46. členu zakona o financiranju gradnje stanovanj (Uradni list FLRJ št. 47/59) in 21. členu pravil Stanovanjskega sklada občine Po-

Skrbi mladih Dekančanov

Pred kratkim je imel nogometni klub Jadran Dekani svojo leto- no skupščino. Čeravno moštvo ne dosega najboljših rezultatov, pa

Težave z dobavo umetnih gnojil

V letošnji sezoni, ko so si zadruga v obalnih občinah pričele nabavljati gnojila bodisi za zimsko trosenje bodisi za spomladansko rabo, so nastopile pri dobavi gnojil precejne težave. Kmetijska zadruga Koper je že oktobra lanskega leta naročila 2580 ton umetnih gnojil, vendar jih je do- slej dobila le 1.200 ton. Podobna si- tuacija je tudi pri KZ Izola in KZ Lucija. Če zadruga gnojila pravo- časno ne dobi, obstaja velika nevar- nost za izpad letošnjega plana pro- izvodnje na površinah družbenega sektorja kot pri zasebnem sektorju oz. kooperaciji. Kolikor bodo gnojila dostavljena pozneje, bo z dognojeva- njem nekoliko zmanjšal padec pro- izvodnje. Če zadruga gnojila iz- mu občutna predvsem pri proizvodnji vrtnin. Škoda bo še toliko večja, če gnojila sploh ne bodo dobavljena v naročenih količinah. Kdo je kriv za takšno stanje? Tovarne, ki proizva- jajo mineralna gnojila, imajo določene težave pri uvozu surovin. Pri uvozu gnojil so ravno tako nastopile ob- stajne in subjektivne težave. V kol- kor bodo naročene količine gnojil še prišlele oz. pripravljene, bodo ver- jetno najprej razdeljene kmetijskim kombinatom, ki trsijo gnojila z le- talci, ostalim posestvom, kmetijskim zadrugam in naposled s kooperaci- oz. za zasebni sektor. Iz tega nujno sledi vprašanje, če bodo zadruga obal- nih občin sploh dobile vse naročene količine gnojil, čeprav so angažirani pristojni činitelji, da se gnojila čim- prej dobavijo. Dogaja se tudi to, da se gnojila, ki so sicer na razpolago, ne dostavljajo kmetijskim kombin- am po vrstnem redu, glede na klimatsko-zemljiške pogoje, kar po- vzroča zamudo pri gnojenju ter pa- dec proizvodnje. Določene objektiv- ne težave z nabavo umetnih gnojil so razumljive, vendar če se iste napake ponavljajo že več let, je treba po- stavljati vprašanje ali so odgovorni čini- telji pravočasno ukrenili vse po- trebno, da se takšno stanje ne bi po- navljalo. Ali ne bi kazalo, da bi za- drugam obalnih občin odgovorni čini- telji v podobnih situacijah posre- dovali direktno nabavo gnojil so- sednji Italiji. Uporabljene devize za tako nabavljena gnojila vsekakor ne bi bile večje kot za gnojila, ki se dobavljajo iz drugih dežel Evrope. Glede na bližnjo izvoznika pa bi bili stroški verjetno celo manjši. Vse- kakor bodo kmetijske organizacije, Gospodarska zbornica in ljudski od- bori morali ostreje nastopiti pri od- govornih činiteljih od zveznih orga- nov navzdol, da se takšno stanje pri nabavi gnojil v bodoče odpravi.

GOSTOVANJE TRŽAŠKEGA BORA V KOPRU

Namiznoteniška ekipa sloven- skega športnega društva Bor iz Trsta je gostovala v nedeljo v Kopru in premagala domačo eki- po s 3:0. Za Trst sta igrala Tom- šič in Milčič, za Koper pa Kumer in Toni.

V soboto in v nedeljo pa bo na Škofijah okrajno prvenstvo v na- miznem tenisu z začetkom ob 17.

MAI OGLASI

ZAMENJAM KOMFORTNO STA- NOVANJE za enakovredno v Kopru. Oktavijo Grzinič, Ulica Ivana Čikoviča št. 29, Reka.

razpisuje

upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Postojna, po sklepu svoje 11. redne seje z dne 28. februarja 1963,

II. NATECAJ

za posojila iz sredstev Stanovanjskega sklada občine Postojna, v skupnem znesku 82.000.000 din, za blokovsko gradnjo novogradnje zasebnikov, za novogradnjo in popravila udeležencem NOB, nadzidavo, dozidavo in dovršitev stanovanjskih hiš, za popravila hišnim svetom in za popravila zaseb- nikom.

1. Za novogradnjo stanovanjskih blo- kov:

Po tem natečaju daje Sklad posojila v višini 50.000.000 dinarjev in si- cer pod naslednjimi pogoji:

- a) najnižja lastna udeležba je 50 %, od predračunske vrednosti ob- jekta,
- b) najnižja obrestna mera je 2 %,
- c) najdaljši rok vračila je 10 let.

2. Za novogradnjo stanovanjskih hiš zasebnikov:

daje Sklad posojila v višini 10.000.000 dinarjev pod naslednjimi pogoji:

- a) najnižja lastna udeležba je 50 %, od predračunske vrednosti ob- jekta,
- b) najnižja obrestna mera je 2 %,
- c) najdaljši rok vračila je 15 let.

3. Za novogradnjo in popravila sta- novanjskih hiš udeležencem NOB:

daje Sklad posojila v višini 9.000.000 dinarjev pod naslednjimi pogoji:

- a) najnižja lastna udeležba je 20 %, od predračunske vrednosti ob- jekta,
- b) najnižja obrestna mera je 1 %,
- c) najdaljši rok vračila je 25 let.

4. Za nadzidavo, dozidavo in dovršitev stanovanjskih hiš:

daje Sklad posojila v višini 3.000.000 dinarjev pod naslednjimi pogoji:

- a) najnižja lastna udeležba je 50 %, od predračunske vrednosti del,
- b) najnižja obrestna mera je 2 %,
- c) najdaljši rok vračila je 15 let.

5. Za popravila hišnim svetom:

daje Sklad posojila v višini 7.000.000 dinarjev pod naslednjimi pogoji:

- a) najnižja lastna udeležba je 20 %, od predračunske vrednosti del,
- b) najnižja obrestna mera je 1 %,
- c) najdaljši rok vračila je 15 let.

6. Za popravila zasebnikom:

daje Sklad posojila v višini 3.000.000 dinarjev pod naslednjimi pogoji:

je lahko ponosno na to, da nasto- pa na tekmovalnih s člansko, mladinsko in pionirsko ekipo. Bržkone se lahko le malo mestnih klubov pohvali s tako dobro or- ganiziranim podmladkom. Dekan- ski pionirji so lani dosegli okraj- no prvenstvo. Ima izmed glavnih skrbí bo še naprej veljala vzgoji podmladka, hkrati s tem pa tudi dvigu kvalitete pri prvem mo- štvu. Na skupščini so sklenili, da bodo skušali razširiti svoj delo- krog tudi z vadzbami v namiznem tenisu in šahom.

Klub je v Dekanih pravzaprav osrednja mladinska organizacija. Prireditelj je že več družabnih pri- reditev, izletov in delovnih akcij, zaradi tega vzdržuje odnose z ob- činskimi mladinskimi forumi ter svoje delo še bolj dopolnjuje.

Na skupščini so nadalje govorili tudi o dvigu kvalitete športa na našem področju in o tem, da bi morali nadarjenim športnikom omogočiti zdrav razvoj. M. G.

ROJSTVA

V koprski porodnišnici so rodile: Marija Zmazak iz Lucije — deklko, Anita Ferno iz Kopra — dečka, Van- da Drožina iz Kopra — dečka, Olga Nastić iz Beograda — dečka, Erminija Skorja iz Kocjančičev — dečka, Ljud- mila Dagri iz Pirana — deklko, Sonja Požar iz Izole — dečka, Marica Mil- levič iz Lovrana — deklko, Julijana Podostnik iz Dragone — deklko, Alberta Gasperlini iz Izole — deklko, Zvezdana Kozlovič iz Vanganela — deklko, Nerina Reja iz Puč — dekl- ko, Stefanija Bevtori iz Izole — de- čka, Milica Benčič iz Hrpele — dečka, Doroteja Turk iz Kopra — dečka, Milka Bratina iz Pirana — deklko, Nevenka Marušić iz Opatjega sela — deklko, Bruna Lukič iz Pirana — de- klko, Ljudmila Čič iz Izole — dečka, Ivana Jerman iz Trseka — deklko, Ana Fabljančič iz Mosta — dečka, Hil- laria Skrt iz Ravnice — dečka, Ma- rija Zerjav iz Siliya — deklko, Ma- rija Neva Skujil iz Kopra — dečka, Ana Mikleuš iz Kopra — dečka, Ma- rija Segula iz Pobegov — deklko, Norma Bembič iz Kopra — deklko.

V postojnski porodnišnici so rodile:

Marija Ambrožič iz Nove Gorice — dečka, Ida Cinko iz Pivke — deklko, Marija Kragelj iz Sela pri Volčah — dečka, Marija Gombač iz Topolca — deklko, Marija Mišigaj iz Smartnega — dečka, Marija Pipan iz Ajdovščine — deklko, Angela Furlan iz Voger- skega — deklko, Zvonka Hlad iz Ose- ka — deklko, Ana Lunka iz Spodnje Sani — dečka, Stefanija Roje iz Ma- le Bukovice — deklko, Bernarda Lahajnar iz Predmeje — dečka, Olga Boštjančič iz Orehke — deklko, Ma- rija Silič iz Mirna — dečka, Vida Osepek iz Rakeke — dečka, Marija Leban iz Nove Gorice — deklko, Ju- lijana Lakota iz Male Bukovice — de- čka, Jožefa Mužina iz Sela — dečka, Ivanka Rutar iz Zabič — de- klko, Angela Petrič iz Topolca — dečka, Frančiška Pisarevič iz Vipave — dečka, Agata Buti iz Čepnega — deklko, Marija Debevec iz Begunj — dečka, Antonija Jenko iz Topolca — deklko, Erna Kočevar iz Vip. križa — deklko, Ana Milost iz Nove Gorice — dečka, Lucija Skupek iz Podrage — deklko, Cvetka Može iz Dolenje vasi — deklko, Marija Gustinčič iz Sa- bonj — dečka, Marija Cargo iz Bani- šice — dečka, Veronika Suc iz Sta- njela — dečka, Bernarda Plahuta iz Brij — deklko.

Marija Antončič iz Brestovice — de- klko, Viktorja Tomič iz Cerknice — deklko, Nives Kaljanec iz Postojne — dečka, Marija Zerovec iz Nove Go- rice — dečka, Pavlina Cetin iz Harij — deklko, Stanislava Gregorič iz Sempetra — dečka, Marija Rebec iz Zaloga — dečka, Lidija Trebec iz Gornjih Ležec — deklko, Stefanija David iz Cerknice — deklko, Zora Prime iz Ilirske Bistrice — deklko, Pavlina Novak iz Dolnjih Vrem — deklko, Pavla Naglost iz Gradišča — deklko, Francka Logar iz Tominj — dečka, Marija Celigoj iz Parij — de- klko, Marija Sedmak iz Kortinč — deklko, Ivana Ribič iz Golega brda — deklko, Marija Konzatti iz Brezove- ga — deklko, Bojana Semč iz Ajdov- ščine — deklko, Vencislava Podgornik iz Črnič — deklko, Marija Rener iz Mirna — dvojčka (dečka), Ana Klan- čič iz Mirna — dečka, Terezija Likar iz Predmeje — deklko, Valerija Tra- tnik iz Cola — dečka, Vida Gombač iz Harij — dečka, Jožefa Kovac iz Lo- kavca — dečka, Gabriella Uršič iz Nove Gorice — dečka, Jožefa Koren iz Podcerkve — dečka, Ana Rutar iz Tolmina — dečka.

POROKE

V Postojni so se poročili: Viktorija Kukanja, gospodinja iz Postojne in Todor Baloš, oficir iz Postojne; Te- rezija Zalar, delavka iz Cerknice in Djordje Mrdija, zidar iz Zemun; Franc Vrhovec, mehanik iz Zaloga in Marija Kastelec, delavka iz Narina.

V Kopru sta se poročila: Terezija Kukovič, uslužbenka iz Kopra, in Jože Kreft, uslužbenec iz Kopra.

SMRTI

V koprski občini so umrli: Tomaž Šker, star 69 let iz Pobegov; Darja Gregorič, stara 7 mesecev, iz Dekan- nov; Alcide Monaro, star 43 let, iz Kopra; Kristina Šuber, stara 56 let, iz Slop-Kozina; Marija Kodarin, stara 54 let, iz Kopra; Ivana Krmac, stara 65 let, iz Grinjana; Anton Krmac, star 78 let, iz Boninov; Peter Kozlovič, star 78 let, iz Vanganela.

V izolski občini sta umrli: Ivan Če- pek, star 77 let, iz Bača pri Knežaku; Ivana Prosen, stara 67 let, iz Vrem- skega Bristova.

V ilirskobistriški občini sta umrli: Vinko Sket, star 67 let, iz Ilirske Bi- strice; Alojz Penko, star 63 let iz Ilir- ske Bistrice.

V ilirskobistriški občini sta umrli: Vinko Sket, star 67 let, iz Ilirske Bi- strice; Alojz Penko, star 63 let iz Ilir- ske Bistrice.

ESS KOPER: Vinka Jeram, Gabriella Kacin in Silvana Ocivirk.

ELEKTRO-RADIO PIRAN: Anton Re- beršek in Marta Stiplošek.

PRED TRADICIONALNIM VELESALOMOM NA LIVKU Močna razgibanost, kjer ima smučarstvo polstoletno tradicijo

Na Livku je smučarstvo doma že več kot petdeset let. Ze med dvema vojnama je bil tu sedež smučarskega kluba »Matajur«, ki je v svojih vrstah združeval čla- ne od Gorice do Bovca. Po osvo- boditvi so ustanovili društvo Partizan, v katerega je včlanjena skoraj polovica vsega prebival- stva. Kljub skromnim material- nim sredstvom so zabeležili letos razgibano športno življenje.

ŠPORTNE PRIREDITVE OB 8. MARCU

V Kopru so organizirali več športnih prireditev v počastitev 8. marca — mednarodnega pra- nika žena. Nastopila so društva Partizan iz Kopra, Tomosa in Šmarj ter koprška šolska dru- štva. V malem rokometu je osvo- jil prvo mesto Partizan Koper pred Ekonomsko srednjo šolo. Obe ekipi sta dosegli enako šte- vilno točk, vendar je imel koprski Partizan boljši količnik. Največje presenečenje predstavlja vseka- kor zmaga učiteljskega nad kopr- skim Partizanom s 6:5. V tekmo- vanju ženskih ekip je zmagal kopr- ski Partizan z zmago nad učitel- jstvom s 5:0. V šahu je bil prvi Tomos pred šolskim centrom kovinarske stroke, medtem ko so tretje mesto osvojile Šmarje.

TEKMOVANJE V POČASTITEV 8. MARCA

V nedeljo, 10. marca, je občinska zveza za telesno vzgojo organizirala tekmovalje v rokometu in šahu. Rezultati v rokometu so bili nasled- nji:

Moški:
TVD PARTIZAN Koper : Učitelj- šče 5 : 6
TVD Partizan Koper : ESS 7 : 3
TVD Partizan Koper : SKKS 19 : 4
ESS : Učiteljske 5 : 0 p. f.
Učiteljske : SKKS 5 : 8

Prvo mesto je osvojili TVD Partizan Koper s 4 točkami, sledijo mu ESS s 4 točkami, Učiteljske z 2 točkami in SKKS tudi z dvema točkama. TVD Partizan je osvojil prvo mesto le za- radi boljše gol razlike.

Pri ženskah je v rokometu osvojil prvo mesto TVD Partizan Koper. V šahovskem klubu pa je bilo ekip- no tekmovalje, ki so se ga udeležile naslednje ekipe: Šolski center kovin- ske stroke, Ekonomsko srednja šola, Tomos Šmarje in se uvrstili: prvo mesto je osvojili Tomos z 9 točkami, drugo mesto SKKS s 7 1/2 točke, Šmarje s 6 točkami in četrto mesto ESS z 1 1/2 točke.

MATJAZ BROJAN

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega raz- merja pri podjetju za PTT promet v Kopru razpisuje

PROSTO DELOVNO MESTO TEHNIČNEGA RISARJA

Poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat imeti še: osemetko in veselje do tehni- čnega risanja. — Prednost imajo mlajši. — Pismene po- nudbe pošljite podjetju za PTT promet v Kopru do 20. marca 1963.

KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE »DELMARIS«, IZOLA

razpisuje

prodajo starih osnovnih sredstev, ki so v obratu »Riba« v Izoli in sicer:

- 3 kamione TAM, nos. 3,5 tone
- 2.1 ladijski motor »Cararo« 120 KS brzohodni, generalno popravljen v izpravnem stanju
- 3.1 ladijski motor ARAN 150 KS brzohodni
4. večje število motorjev za agregate od 5 do 9 KS raznih znamk, nekompletni
5. Čoln »Nada«, dolg 12 m, uporaben za material, in nekaj svetilnih čolnov
6. Razna druga odpisana osnovna sredstva

Prednost imajo gospodarske organizacije. Po preteku 7 dni od obja- ve bomo osnovna sredstva, razen kamionov, prodajali tudi privatni- kom.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE sprejema naročila za slovensko izdajo

ZBRANIH DEL IVA ANDRIČA

ki bodo izšla v desetih knjigah:

1. Most na Drini	6. Žeja
2. Travniška kronika	7. Jelena, žena, ki je ml.
3. Gospodična	8. Znaki
4. Prekleto dvorišče	9. Otroci
5. Nemirna leta	10. Poti, obrazi, pokrajine

ZBRANA DELA IVA ANDRIČA predstavljajo doslej najob- sežnejšo izdajo leposlovnih del našega prvega Nobelovega nagrajenca.

Knjige bodo natisnjene na brezlesnem papirju, vezane v pla- tno in v zaščitnih etujih. Založba jih bo izdala v treh serijah: prve tri knjige do konca maja, drugo serijo štirih knjig do konca julija, zadnjo serijo treh knjig pa do konca septembra. Za prednaročnike je cena za celotno zbirko 14.400 din, ki jo lahko poravnajo tudi v mesečnih obrokih 1.200 din. Založba sprejema naročila samo do 30. aprila. Knjige lahko naročite tudi v vseh knjigarnah.

V prosti prodaji bodo knjige znatno dražje.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Ljubljana, Mestni trg 26

Bovško jezero

Načrti za hidroelektrarno Trnovo pri Kobaridu predvidevajo, da bo na Gornjem posočju nastalo veliko akumulacijsko jezero, ki bo dolgo svojih 9 kilometrov in bo pokrilo kakih 8 kvadratnih kilometrov površine. Voda bo povsem preplavila vas Česotico in nekaj manjših zaselkov. Bovec pri tem ne bo prizadet. Narobe, zaradi jezera bo postal turistično še bolj zanimiv, saj bodo turisti poleti na jezeru lahko čolnaričili, pozimi pa bi se na njegovih zamrznjenih gladinah lahko tudi drsali. Z izgradnjo žičnice na Kanin, kjer nameravajo urediti zimsko športno središče, se bo na Bovškem utrnil tudi zimski turizem. Predsezona in po sezona se bosta podaljšali. Pri tem pa bo seveda treba poskrbeti, da bo cesta na prelaz Predel odprta skozi vso zimo. V zgodnji pomlad bi jo treba odpreti, tudi cesti na Vršič in Mangrtovo sedlo, sicer grozi nevarnost, da utegneta zimski turizem in turistična predsezona zahtevati v slepo ulico.

Z izgradnjo HE Trnovo se bo Bovec gotovo še razširil. Bržčas si bodo nekateri prebivalci bližnjih naselij, ki jih bo zalila voda, zgradili nove domove v Bovu.

V akumulacijsko jezero bodo zajeli tudi Boko, ki izvira iz masiva Kanina, in rečico Učje. Slap Boka pri Zagi bo okrnjen. Pregrada bo visoka okoli 80 metrov. Postavili jo bodo na območju raziskanih profilov med Boko in Suhim potokom. Zadrževala bo 323 milijonov kubičnih metrov vode. Strojnino bodo zgradili v bližini vasi Trnovo. Turbine bo poganjal močan dotok vode, ki ga bodo spejli po 5 km dolgem rovu. Izvrtali ga bodo skozi Polovnik. V podzemski stropnici bodo postavili dve turbini z vertikalnima osemami. Letna proizvodnja HE predvideva 431 GWh. Pri nižji zaježitvi naj bi dali agregat v pogon že po 4 letih gradnje. Investicijski program za elektrarno je že odobren. S predvideno proizvodnjo električne energije bo mogoče kriti potrebe med konicami v zimskem in poletnem času, pa tudi v času dnevnih konic obremenitve. Omogočen bo tudi lažji izvoz električne energije v Italijo in Avstrijo, ker je to področje blizu trameji.

DVE ODPOVEDI

Televizijski speaker v Philadelphiji je dobil pred kratkim takojšnjo odpoved. Ko je prebral po televiziji novice, je dodal še svojo intimno novost — odpovedal je službo svoji služkinji. Ker se ni mogel odločiti, da bi ji povedal to v obraz, je zato izbral tak način, ker je vedel, da bo gotovo gledala televizijski program.

Uspeh orkestra Jadran iz Portoroža v Zah. Nemčiji

Minuli teden so se vrnili iz Zahodne Nemčije člani orkestra Jadran, ki so bili z nekaj portoroškimi gostinci gostje potovalne agencije Klinger iz Würzburga. Člani orkestra so igrali v narodnih nošah samo tedaj, kadar so igrali domače polke in naše narodne plesne. Glavno privedev v Würzburgu je odprl predstavnik portoroških gostincev. S posredovanjem organizatorja prireditve so

se naši gostinci sestali z vodilnimi ljudmi iz Würzburga in okolice in se pogovorili glede turističnih obiskov v Portorožu. V začetku marca bo prišla v Portorož prva večja skupina turistov iz tega kraja. Njihov prihod bo tudi pomnil začetek turistične sezone v Slovenskem primorju.

6000 sumljivih diplom

Urad za delo v Šabcu je odkril sila zanimivo zadevo. Nekateri na pol pismeni ljudje so namreč imeli v rokah diplome, ki so jim priznavale naziv kvalificiranega ali visokokvalificiranega glasbenika. Sodiijo, da ima v naši državi takšne diplome kakih 6 tisoč ljudi.

Od kod? Kdo izdaja takšne dokumente? Na enih diplomah piše: »Zveza glasbenikov zabavne in ljudske glasbe Jugoslavije«, na drugih: »Zveza glasbenikov zabavne in ljudske glasbe Srbije ter Bosne in Hercegovine«.

V Šabcu je na primer takšne diplome izdajal nek Zarko Mileusić iz Surčina, ki igra harmoniko in je po poklicu pek. On je poverjenik Zveze glasbenikov. Ko je prišel v Šabac, je hotel od kavarne do kavarne in postavil člane kavarniških orkestrrov pred takšno odločitev: ali vzamejo diplome ali pa jim prepove igranje. Večina mu je odrihala 7500 dinarjev. V to celo je bilo vračunano tudi dovoljenje za igranje. Postopek je bil na moč enostaven: pred Zarko se je ustopil kandidat, nekaj zaigral in možakar ga je tako menil nič tebi nič proglasil za kvalificiranega ali visokokvalificiranega glasbenika. Podoben postopek je bil tudi za pevce in pevke. Niso bili redki primeri, da so se za diplomu zmenili kar pri mizi, brez izpita.

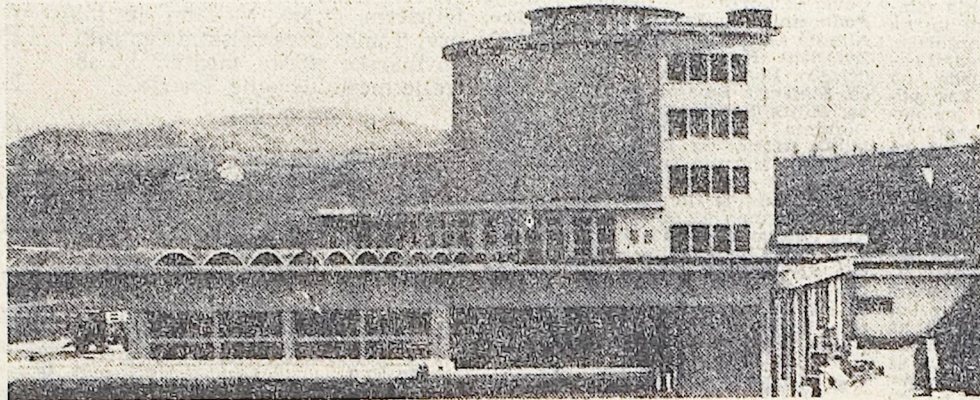
Ko se je to zvedelo, so na diplome navalili tudi vaški glasbeniki. Zakaj tudi ne? Dokument je imel nekaj prikupnih obrazložitvev, kot: »podpisnik postane član Zveze glasbenikov in ima pravico, da igra zabavno in ljudsko glasbo na vseh prireditvah na celotnem ozemlju FLRJ«. »Diplomirancem« je bilo zagotovljeno socialno zavarovanje in priznanje delovne dobe tudi

za čas poprejšnjega muziciranja.

Ljudje so plačali in ostali — z dolgim nosom. Nekateri so si dali na podlagi diplom vpisati v delovne knjižice tudi kvalifikacijo.

DOLGA SLUŽBA — MALO PODVIGOV

Trije gasilci iz majhne občine Fonteneille v Franciji so dobili pred kratkim odlikovanja zaradi 25-letnega zvestega službovanja. Vsi trije so imeli v vseh 25 letih enkrat samkrat priložnost, da so sodelovali pri gašenju požara.

V Goriških Brdih so zgradili sodobno predelovalno vinsko klet z zmogljivostjo 450 vagonov vina. Brici ji pravijo kar kmečka tovarna. Njena posebnost je v tem, da bodo v kratkem nad njenimi podzemskimi prostori zgradili 2 ha zemlje z zlahko trto. To bo prejkone prvi takšen vinograd na starih vinskih kletih. Znani briški sortni vini tudi in merlot z uspehom izvažajo v Italijo, na Dansk, v Ameriko, Nemčijo in Novo Zelandijo. Pred dnevi je šla v tujino pošiljka 20 tisoč steklenic sortnega vina in dva vagona odprtega vina. Med znana briška vina sodita tudi tipizirana in frizantna rebula. Za vsa svoja vina, ki jih negujejo v kleti (na sliki), so briški vinogradniki prejeli tudi visoka mednarodna priznanja na raznih vinskih sejnih

MODERNIST SE PRITOŽUJE

Španski modernistični kipar Pablo Cerano je tožil direkijo hotela v Malagi, ker je njegov kip takoj, ko ga je prejel, odnesla v starinarico. Pavlova mojstrovina je bila napravljena iz tračnice, starega pisalnega stroja, delov šivalnega stroja in kosov neuporabnega bicikla.

Minuli teden so se vrnili iz Zahodne Nemčije člani orkestra Jadran, ki so bili z nekaj portoroškimi gostinci gostje potovalne agencije Klinger iz Würzburga. Člani orkestra so igrali v narodnih nošah samo tedaj, kadar so igrali domače polke in naše narodne plesne. Glavno privedev v Würzburgu je odprl predstavnik portoroških gostincev. S posredovanjem organizatorja prireditve so

se naši gostinci sestali z vodilnimi ljudmi iz Würzburga in okolice in se pogovorili glede turističnih obiskov v Portorožu. V začetku marca bo prišla v Portorož prva večja skupina turistov iz tega kraja. Njihov prihod bo tudi pomnil začetek turistične sezone v Slovenskem primorju.

Naš naročnik Serafin Bauman iz Studenega pri Postojni služi vojaški rok v Leskovcu v Srbiji. Njegova enota je aktivno sodelovala pri dajanju pomoči prizadetim prebivalstvu v dolini južne Morave, ko je ta poplavila obširna naseljena področja. Pet dni in pet noči so minirali na primer razbijali led na Jablanici in Vetnici, dokler niso nenehne eksplozije razdrle in raznesle ledeni oklep, ki je ogrožal prosti tek naraščajočih voda. Kljub temu je izredno naglo naraščanje rek povzročilo številne poplave in prekinitev prometa na mnogih cestah in celo železnici. Poplavljenim področjem so prihiteli na pomoč enote JLA in s helikopterji reševale ljudi iz ogroženih krajev. Na sliki je takšna enota, v kateri je tudi naš Serafin, pri delu na ogroženem področju, kjer so vojaki razbijali led

Lev Šejnina:

30

Strogo zaupno

VOHUNSKA ZGODBA IZ II. SVETOVNE VOJNE

Petronescu je trikrat zapovrstjo potrkal na pilotovo kabino. Ugasnil je motor in letalo se je jelo skoraj neslišno spuščati. Petronescu je s težavo odprl vrata. V letalu je potegnil piščalno zrak. Petronescu je pometal skoz odprto drugo vrata za drugim štiri kocke z darili. Vsak od njih je bil opremljen z avtomatskim padalom. S prstom je pokazal dekletoma odprta vrata. Vera se je približala vratom, se zgrabila za ročaje in se zagledala v prepad pred seboj. Nekje daleč spodaj je zagorelo molčala zemlja.

»Oh,« je tiho kriknila. »Strašno je...«

Petronescu ji je stopil za hrbet, ji odtrgal roke od držajev in jo pahnil. Slišati je bilo krik, ki ga je veter takoj pograbil in odnesel vstran.

Za njo je skočila Tonja, za njo »stari proletarec«. Naposled je prišla vrsta na »predstavnik oblastne inteligence«. Oba sta se stisnila v vogal in se krčevito oklenila bočnih ročajev.

»Skočita!« je kriknil Petronescu. »Skočita! Marš!... Mar mislita, da je tole šala? Skočita!«

Nista se ganila, samo se krepkeje sta se oklenila ročajev.

»Sodrga! Marš dol! Skočita!« je zagrmel Petronescu, zgrabil prvega za ovratnik in psval po nemško in rusko.

Toda možakar ni hotel izpustiti ročajev. Petronescu ga je z vso močjo tresnil po obrazu in jel s pestjo razbijati po pilotski kabini. Iz nje je kmalu prišel mlad oficir z revolverjem v roki.

»Kaj, se že spet upirajo?« je dejal mirno. »Vama bom že posvetil!«

Ustopil se je pred prvega »intelektualca« in ga z revolverjem tresnil po obrazu. Le-ta je od strahu in bolečin poskočil in za hip spustil ročaja. Ta trenutek ga je oficir zgrabil za vrat in ga brenil skozi vrata.

Zdaj je bil na vrsti drugi »inteligent«, »profesor geografije«.

»Rus, skoči!« je dejal oficir mirno in mu uperil v glavo cev revolverja. »Skoči ali Rus kaput...«

»N-ne, n-ne, nimam moči,« je zamrmral. »Pozneje, n-ne sedaj... Sre... Sre...«

»Ti bom že dal srce...« je kriknil Petronescu in mu primazal klofuto.

»Profesorjev« obraz je bil krvav, vendar ni in ni hotel spustiti ročaja. Petronescu je bil od besa in fizičnega napora ves poten. Naposled je izgubil potrpljenje, izvlekel je revolver in izpraznil ves šaržer — devet strelcev — v polodprta in zadihana usta tega človeka. Le-ta je jel počasi drseti navzdol.

»Pravilno ste napravili,« je rekel oficir, »z njim si ne bi kdo ve kako pomagali...«

Ne da bi oficirju odgovoril, se je pognal Petronescu skozi vrata. Nočni zrak je s svistom ošinil njegov obraz. Za hip mu je preskalo diha. Besno je potegnil za prstan padala in z veseljem občutil, kako ga je s trzanjem privzdignilo, kot da bi mu mahoma zrastle peruti...

Noč v gozdu

V Juliju je, na odseku, kjer je bil Leontjev, zavladalo relativno zatišje. Res da so Nemci napravili nekaj poskusov, da bi si pridobili vsaj delček izgubljenega ozemlja, vendar so bili njihovi napadi odbiti in sovjetske enote so se na novih linijah učvrstile. Poletje je v tem letu prišlo razmeroma pozno in šele v začetku julija je bilo čutiti obiljbo vročine.

Artillerijska enota, v kateri je bil Leontjev, je bila nastanjena v odročnem in temnem gozdu z razsežnimi močvirji. Gozd se je širil na desetine in desetine kilometrov dalje in je med nevihtami šumel kot razpenjen ocean. Niti nedavne biške niti bolenje nočnih letal, ki so čestokrat letela preko gozda, niso mogle zmotiti njegovega večnega in trpkega miru. V tihih poletnih nočeh je vladala tod neskončna tišina, vrhovi borov so sanjali šumotali, v jezerih so lepo popluskavale ribe.

Vse je spalo — gozd, jezero, nočno nebo, borci pod šotori, topovi in platnenih prevlekah. V taborišču ni bilo videti niti plamenčka, ognjišča so bila pogasena in vprasniti žigalico je pomenilo hud prestop. Na svojih mestih so okameneli stražarji.

Povsod spe, le v eni zemljanki je čuti moški pogovor. Polkovnik Sviridov in Leontjev se pogovarjata. V času skupnega bivanja

sta se navadila drug na drugega. Kadar sta bila skupaj, jima ni bilo nikdar dolgčas, vedno sta našla nekaj, o čemer sta se lahko razgovarjala.

Leontjev je bil simpatičen, Sviridov živahen, strasten in pаметen človek. Nikdar se ni nad ničemer pritoževal, po imenu je poznal vsakega posameznega borca, bil je enostaven, vendar strog, zahteval je red, disciplino in čistočo. Bil je rojen topničar. Dokončal je topniško akademijo, in kadar je jel govoriti o artileriji, so mu zažarele oči. Sviridov bi lahko ure in ure govoril o vrstah jekla, o baraznem ognju, o ognju na cilj... Na pamet je znal naštet kalibre vsemogočih topov. Čenil je moč »L-2«, bil je presenečen nad njegovo rušilno močjo, vendar je Leontjevu odkrito povedal, kaj bi bilo potrebno pri topu izpopolniti, dejal mu je, da bi bilo treba rokovanje z njim poenostaviti in povečati preciznost ognja.

Leontjevu je bila prijetna ta neposrednost, poznavanje stvari in razumni nasveti, ki mu jih je bil dal Sviridov. Pri Sviridovu je zbujal Leontjev simpatije s svojo skromnostjo, celo nekakšno sramežljivostjo, spoštovanjem tujega mišljenja, in pripravljenostjo, da pozornost posluša vsako kritično pripombo, vsak nasvet in predlog. Sviridovu je ugajalo, ker se konstruktor ne petlini in se posvetuje s topničarji.

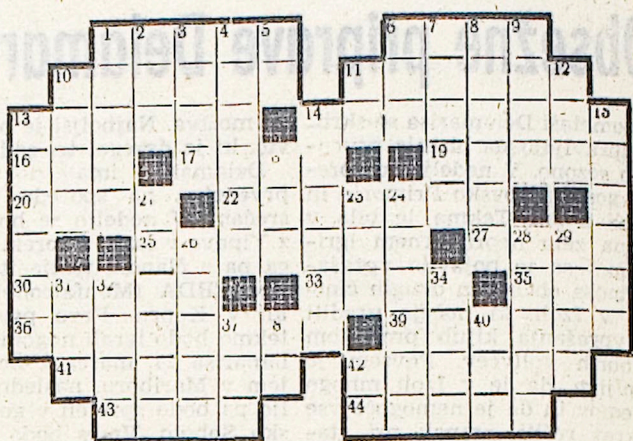
Med drugim je Sviridov zaupno povedal Leontjevu zgodbo mladega komandirja, Funtikova, ki ga je bil Leontjev že večkrat videl, vendar ni poznal njegovega življenjepisa. Bil je mlad, dvajsetleten mladenič, živahni oči in prebrisana nasmeška.

»Naj vam najprej povem,« je rekel Sviridov, »da je bil tale Funtikov svoje dni profesionalni žepar,« zaradi tega je bil tudi večkrat obsojen. Ze od otroških let dalje se je ukvarjal z žeparstvom. Mesec dni pred vojno, na pomlad leta 1941, se je zgodilo z njim nekaj, kar je povsem spremenilo njegovo življenje. Te zgodbe mi ni sam pripovedoval, marveč jo poznam po pripovedovanju našega opolnomočenca protibobčevalne službe, majorja Bahmetejeva, ki je bil do vojne ljudski preiskovalec. Zanimivo je, da sta odtlej Bahmetejev in Funtikov nerazdružljiva.«

»In v čem je skrivnost tolikšne vdanosti?« se je nasmešnil Leontjev.

»Vam bom takoj vse povedal. Zgodba je, vsaj meni se zdi, zelo zanimiva. Začela se je nekega majskega jutra leta 1941. Preiskovalec Bahmetejev je kot vedno prišel zgodaj zjutraj v službo in pričel delati.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. naselje z več tisoč prebivalci, 6. jutranja padavina, 10. ime danskega pisatelja Nexjega, 11. časopisni stolpec, 13. zgodovinsko mesto pri Splitu, 14. goveje meso, 16. orel iz germanske mitologije, 17. kuhano pšeno, 19. otčona evropska država, 20. pripadnik starodavnega plemena ob Črnem morju, 22. milijonsko mesto na Kitajskem, 23. zlitina živega srebra s kovino, 27. muslimanski bog, 30. francoski fizik in astronom (Dominique François, 1786–1853), 32. prav tak, 35. vzdevek, naziv, 36. tekstilna tovarna v Novem mestu, 38. podložnik v feudalizmu, 41. grško pristanišče ob ožini istega imena, 42. predsednik ZDA pred Eisenhowerjem, 43. reka, ki teče skozi Leningrad, 44. mesto v vzhodni Istri.

Navpično: 1. praprebivalci Nove Zelandije, 2. fizikalna enota dela, 3. spod, 4. glavno mesto Albanije, 5. osebni zaimek, 6. podzemski hodnik, 7. sestavina raznih olj, 8. drhal, klika, 9. drugo ime za jarež, 10. prehod dneva v noč, 11. časovni veznik, 12. četrti rimski kralj, ki je zgradil Ostijo, 13. nizozemski pomorščak iz 17. stoletja (Abel), 14. indijski veletok, 15. mesto na belgijsko-nemški meji, 18. del zimske garderobe, 21. največji

indijski pesnik, dramatik in filozof (Rabindranath), 23. naslov mongolskih vladarjev, 24. visok slap reke Vuoksi v jugovzhodni Finski, 25. izrazna prvina v umetnosti, 28. prebivalec Like, 29. glavno mesto Jordana, 31. termin, 32. reka, ki teče skozi Shakespearovo rojstno mesto Stratford, 34. kroček, 37. števniki, 38. avtomobilska oznaka hrvaškega okraja Kutina, 40. naziv za avtomobile tovarne »Tomas«, 42. kemični znak za talij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

Vodoravno: 1. Carmen, 7. brahor, 13. aviatik, 15. harpuna, 15. pisk, 17. Koper, 19. Aron, 20. Roa, 21. ropar, 22. Atena, 23. in, 24. tele, 25. Martin, 27. drvar, 28. elan, 29. dp, 31. kreča, 33. nalet, 35. R. U. R., 36. rabi, 37. klinč, 38. pena, 39. imenjak, 41. Nkrumah, 43. Marais, 44. akcija.

RADIO

NEDELJA, 17. marca 1963

8,40 Domače viže za prijetno razpoloženje — 9,00 Naša reportaža: »Prestopki v gospodarstvu« — 9,15 Poje pevski zbor iz Dobrečana — 9,30 Zabavna glasba, vmes reklame — 9,40 Glasba in ljudje — 10,00 Glasba po željah — 10,00 Poročila — 10,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 10,15 Nedeljsko popoldne domačih pesmi in melodij.

PONEDELJEK, 18. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 Odlomki iz Verdijevih in Wagnerjevih oper — 14,30 Zabavni mozaik — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Ukrajinske narodne pesmi.

TOREK, 19. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 V ritmu z orkestri in ansambli — 14,00 Paleta zabavnih popevk — 14,30 Sola in življenje — 14,50 Glasbena medija — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Slovenske narodne pesmi.

SREDA, 20. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 Mala prodajalna plošč — 14,00 S pesmijo po domovini — 14,30 Za odhiti in razvedrilo igrajo in pojo Sy Oliver, Isabelle Obree, Duane Eddy, Nino Róbić in Bert Kampfert — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Poje ženski vokalni kvartet iz Trsta.

ČETREK, 21. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 Orkestri in ansambli Gornja Kramerja — 14,00 Glasba po željah — 14,30 Melodije za prijetno popoldne — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Dalmatinske popevke.

PETEK, 22. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 Poje zbor Dunajskih dečkov — 14,00 Mozaik ritmov — 14,30 Iz opernega sveta — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Domače aktualnosti — 15,40 Glasbena medija.

SOBOTA, 23. marca

7,15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7,30 Poročila — 7,35 Glasba za dobro jutro — 13,30 Poročila — 13,40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14,30 Mali koncert zabavne glasbe — 15,00 Dnevnik — 15,15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,30 Valčki in polke.